

Sorella

Hélène Swarth

bron

Hélène Swarth, *Sorella*. La Rivière & Voorhoeve, Zwolle 1942

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/swar008sore01_01/colofon.php

© 2016 dbnl

Een woord vooraf

Het feit is onmiskenbaar, dat in ons Nederland de dichtkunst reeds vele jaren bij lange na niet zulk een uitgebreide belangstelling heeft mogen genieten als aan het gemakkelijker toegankelijk proza ten deel kon vallen.

Hélène Swarth zelf moest het meermalen treffend ervaren.

Was de dichtkunst dan de mindere?

Wanneer wij de verzen uit dezen posthumen bundel ‘Sorella’ tot ons laten spreken, dan ééns te meer zullen we tot de erkentenis komen, dat ‘het zingende hart van Holland’ gezongen heeft tot het in hoogen ouderdom van ons ging, en het woord op een buitengewoon plan heeft verheven, breeder misschien dan eenig proza vermag te bereiken.

De Lamartine laat in zijn ‘Poète mourant’ den dichter zeggen: ‘Aimer, prier, chanter, voilà toute ma vie!’

Als meisje van nauwelijks 8 jaar hoorde de latere dichteres Hélène Swarth deze woorden en zij troffen haar diep.

Zijn ook niet in haar leven die woorden tot een schoone vervulling gekomen?

Mij was het een niet hoog genoeg te schatten voorrecht, dat de dichteres mij wilde verzoeken deze verzen in druk te geven.

In dankbare herinnering aan alles wat zij voor mij geweest is en mij schonk, voldoe ik aan dat verzoek.

Middelburg, 1942

A.A. van der Veur - van Wijk

Sorella
Dramatisch Gedicht

Sorella

Een dramatisch gedicht.

Personen:

Luciël.
 Florimond.
 Sorella.
 Bella.

Eerste bedrijf

Luciël:

Nu wensch mij heil - mijn arbeid is volbracht.

Florimond:

Zal ik u wenschen wat gij 't nageslacht,
 Uzelf en ons hebt koninklijk bereid,
 Een oogenlust voor tijd en eeuwigheid?

Luciël:

Toch wensch mij heil - Gelijk een moeder, bleek
 Van 't zware baren, waar ze aan schier bezweek,
 Vergeet haar pijn, behoeft geen woord van troost,
 Zoo 't eigen bloed haar kindjes wang beroost,
 Doch, zoo het kwijnt en noodë ademhaalt,
 Dat brooze leven meent te duur betaald,
 Zoo voel ik mij.

Florimond:

Die twijfel past u niet,
 Ontsluier 't werk, dat elk het loof, die 't ziet.

Luciël schuift langzaam en zwijgend het gordijn vóór de schilderij open.

O 't is demonisch heerlijk! Huiver slaat
Mij door de leden, vlamgloed naar 't gelaat.

Luciël:

Neen, stil! Vermooit uw liefde niet mijn werk?

Florimond:

Neen, 't is betoovrend, magisch, groot en sterk,
't Bevangt mij met een roes van zwaren wijn,
Het maakt mij zalig en het doet mij pijn.
Ik zie haar aan en adem noô, ik voel
Dien bloesemhuid, die haren zacht en koel
En 't is of diep in mij een zin verstond
Den raadselglimlach van dien rooden mond.

Luciël:

En toch -

Hij schuift haastig het gordijn dicht.

Florimond:

Neen, schuif den voorhang nog niet toe!

Luciël:

Ga, laat me een pooze alleen - Mijn hart is moe.

Luciël

(alleen):

Haar schoon bedwelmt den knaap - Waarom ben ik
Niet blij en trotsch? Waarom slaat mij met schrik
Mijn eigen schepping en doorsluispt mij koorts,
Nu koud als sneeuw, dan vlammend als een toorts.
Die 't één verlicht en 't andre in duister laat?
Beelde ik niet zelf haar tooverschoon gelaat,
Gelijk zij mij verscheen, op 't hoog balkon,

Ombloed van rozen en van avondzon?
 Begeeft mijn kunst mij? Kan ik dan niet meer
 De schoonheid scheppen en toch blijven heer
 Van passie wild? Eerwaardig zilverhaar
 Omgolft mijn hoofd, al zie 'k, als de adelaar,
 De zon nog fier in 't gouden aangezicht.
 Zoude ik, die leefde in Gods genadelicht,
 Zoude ik, de schoonheids ingewijde kuisch
 Een vrouw begeeren, die dit tempelhuis
 Ontwijden zou? Neen, nooit! Ik stal haar af
 Wat ik behoefde aan schoonheid en van 't graf
 Redt haar die roof, die duizenden verrijkt
 En háár niet armer maakt. Haar schoonheid prijkt
 Nog eeuwen lang, na dood óns leven brak.
 't Is veel - is 't niet genoeg? Of word ik zwak
 Als 't bange kind, dat, wankel, grijpt naar steun
 En kreunt, in duister, naar een wiegedeur?
 Waar toeft Sorella?

Sorella komt, de armen vol bloemen.

Luciël:

Eindelijk! zing me een lied.

Sorella:

Ik breng u bloemen.

Luciël:

Strooi ze hier! Neen, schik
 Ze in vazen van kristal en zilver.

Sorella:

Ik
 Breng háár mijn blanke bloemen niet!

Luciël:

Hoe weet
Gij wie zij is?

Sorella:

Zij is 't niet waard.

Luciël:

Vermeet
Gij u, te muiten, laken mij misschien?
Gij kent mijn werk nog niet.

Sorella:

Ik héb 't gezien.

Luciël:

Wanneer? Ik toonde 't geen dan Florimond.
Gij bleeft mij ver toen ik aan d' arbeid stond.
Ik miste uw lied, uw glimlach, uw gebaar,
Uw dans.

Sorella:

Gij zelf verbande mij om haar.

Luciël:

Wanneer verbande ik u?

Sorella:

't Was de eerste keer.
'k Lei op den drempel stil mijn bloemen neer
En ging.

Luciël:

Ik zag geen bloem.

Sorella:

Zij maakte u blind
Voor wat niet zij was.

Luciël:

Wilde woorden, kind!
Ik schuif den voorhang open, zie en kniel.

Sorella:

Voor God alleen en Gods Zoon, die de ziel
Van God op aard bracht kniel ik.

Luciël:

Buig en leg
Uw bloemen aan haar voeten.

Sorella:

Neen!

Luciël:

Wat 'k zeg
Volbreng 't voor mij.

Sorella:

Nooit!

Luciël:

Waarom niet?

Sorella:

Te laat
Zult gij begrijpen, zoo gij niet weerstaat.

Luciël:

Neen, profeteer niet! Zie mij zoo niet aan
Met oogen donker van verwijt! Verstaan
Kunt gij mij niet. - Nu wieg mij met cadans
Van teeder lied en droomeschoon van dans.

Sorella:

Ik kan niet zingen en niet dansen meer.
Loom zijn mijn leden en mijn hart doet zeer.
Sla niet mijn woorden roekloos in den wind!
De waarheid wijdt den mond zelfs van een kind,
O, Meester!

Luciël:

Neen, gij stelt u boven mij:
Noem mij geen Meester meer.

Sorella:

Nog zijt gij vrij.
Nog blijft de keuze u tusschen mij en haar -
Ik wil u helpen.

Luciël:

Kind, gij ziet gevaar
In 't leven zelf!

Sorella:

Doorzie den schoonen schijn,
Licht óp den sluier.

Luciël:

Laat mij zalig zijn!
'k Ben héél mijn jeugd nog nooit zoo jong geweest,

Zoo duizeldronken van het liefdefeest,
 Dat nu mij 't lot genadiglijk bereidt.
 Ik heb haar lief, zij heeft mij lief, zij breidt
 Verlangende armen heimlijk naar mij uit.
 Wel is zij jong: mijn dochter én mijn bruid.

Sorella:

Zij mint u niet.

Luciël:

Zij heeft mij lief, zij zal
 Mij zalig maken.

Sorella:

Luciël, ú val
 Ik thans te voet, die voor geen menschen kniel,
 Alleen voor God en smEEK u: red uw ziel.
 Ik wil u helpen. Roep die donkre vrouw
 Niet in uw woning! Hielp ik u niet trouw
 Aan 't werk van schoonheid, héél uw leven lang?
 Loonde ik u niet met snarenspeL en zang
 En dans en glimlach? Was niet áltoos ik
 Uw zuster, kind en bruid en zal één blik
 Van afgrondduistre oogen blusschen uit
 Het licht van ónze vreugde?

Luciël:

Wad beduidt
 Mijn levensarbeid? 'k Heb altoos op haar
 Gewacht. Terwijl ik zonnestrálenhaar,
 Violenoogen, boog-van-Erosmond
 Gaf mijn Madonna's, die elk hemelsch vond,

Doorvlamde plots me een vlaag van ongeduld
En smeed ik neer 't penseel.

Sorella:

Toch werd vervuld
Uw levenstaak.

Luciël:

Neen, 'k heb nog nooit geleefd
Eer ik haar zag.

Sorella:

Hoe vonkt uw blik, hoe beeft
Uw hand, die schoonheid schiep! Neen, nu veracht
Uw levenswerk niet.

Luciël:

Zij geeft jeugd en kracht.
Gij zijt een kind.

Sorella:

Van 't eeuwig Paradijs
Lokt zij u weg. Aan Eva denk, word wijs.

Luciël:

Sorella, kind, wanneer was ik dan ooit
In 't Paradijs?

Sorella:

Met mij alleen.

Luciël:

Vermooit
Uw ijverzucht niet lieve heugenis?

Sorella:

Nog kan 'k u redden, voelt gij mijn gemis.

Luciël:

Sorella, is mijn werk niet goed?

Sorella:

Ik haat

Wat zonder mij volbracht is. Dat gelaat,
Al waant gij 't liefde, onschuldig als een bloem,
Dat wulpsch gelaat zal zijn uw levensdoem.

Een Page

(verschijnend aan de zaaldeur):

Heer!

Luciël:

Zij komt! Zij!

Sorella:

Niet hier! Ontwijd de zaal
Vol blanke heil'gen niet met minnetaal.
Gedenk mijn woord, weersta haar tooverspel!
Ik kan niet aadmen in haar sfeer. - Vaarwel.

(Sorella af.)

De Page:

Heer, de edelvrouwe Bella Fiore vraagt
Of haar bezoek u thans en hier behaagt.
Mijn meesteres verlangt, uw jongste werk
Te aanschouwen - Meester, 't lijkt hier wel een kerk.
Madonna's zegnen, 't goddlijk kindje op schoot
En englen zweven, blank in morgenrood.

O mocht ik lang aanschouwen al die pracht,
'k Werd zeker vromer, maar mijn Vrouwe wacht.

Luciël:

Hoe zou mij de eer van zulk een schoon bezoek
Niet diep verblijden?

Bella treedt binnen.

Luciël:

Hoe groet ik u? Ik zoek
Naar woorden.

Bella:

Meester Luciël, ik kom
Vermetel dringen in uw heiligdom.
'k Vernam - de faam bazuïnt wat leek geheim -
Dat gij mijn beeltnis schilderde. 'Als een rijm
Een zusterrijm antwoordt die beeltnis
Op uw gelaat', zoo klonk de maar - gewis
Toont gij mij zelf -

Luciël schuift de voorhang vóór het portret open.

Bella:

O 't is een wonderwerk!
O 't is betoovrend, magisch, groot en sterk.

Luciël:

Dezelfde woorden vloeien van uw mond
Als die zoeeven uitsprak Florimond.

Bella:

Is Florimond uw zoon?

Luciël:

Mijn zielezoon.

Bella:

O nooit vermoedde ik - heel 't volk noemt mij schoon,
 Maar nooit heeft zóó een schilder mij gezien,
 'k Zat pralend, trotsch en koel, verstard misschien
 En ondoordringbaar voelde ik voor hun blik
 Het diep mysterie van 't verborgen Ik.
 En gij, wien ik geen uur van schoonheid gaf,
 Schept dit, o Meester! met uw tooverstaf!

Luciël:

'k Mocht, elken dag, een pooze u gadeslaan.
 Op 't raze'-ombloed balkon zag ik u staan.
 Ik plukte uw schoonheid als een hemelroos
 En geef die héél de wereld, voor altoos.

Bella:

Heb dank, o gij, die als de goden zijt
 En schoonheid schept voor tijd en eeuwigheid!

Luciël:

De verre toekomst heeft geen zin voor mij.
 Alleen voor schoonheid leefde ik, kalm en vrij
 En dankend God, die mij deez' gaaf verleent.
 Zoo werd ik grijs - Nu roept mijn hart en weent.

Bella:

Waarom? Is schoonheid scheppen niet genoeg?

Luciël:

Zoo was 't, o Vrouwel eer 'k u aanschouwde. Ik vroeg
 Geen andre vreugde en 't leven vlood zoo snel
 Als voor den kloosterbroeder, bij de wel,
 Verrukt beluistrend, in het morgenrood,
 Den wondervogel, die zijn loklied float -
 Doch wat hem leek één tel was honderd jaar.

Bella:

Gij bleeft nog jong ondanks uw sneeuw wit haar.
 Den hoogsten berg bekroont de blankste sneeuw.

Luciël:

Aan schoonheid beelden wijdde ik half een eeuw -
 Nu kan ik sterven.

Bella:

Spreek niet zóó!

Luciël:

Ik gaf
 En gaf, 'k ben plots vermoeid, 'k verlang naar 't graf.

Bella:

Neen, spreek niet zóó! Gaf 't leven u geen loon,
 Roem, goud en liefde? En 't leven zelf is schoon.

Luciël:

Geen liefde!

Bella:

Ik zag een meisje in blank gewaad,
 Ontroerend lief als lentedageraad.
 Is deze uw dochter of uw jonge bruid?

Luciël:

Ik heb geen kind.

Bella:

Zij vlood met schrikgeluid.
Een armvol bloemen, die in 't park zij las,
Bang, liet zij vallen in den vijverplas.
Is zij uw liefde en lieft zij u niet?

Luciël:

Zij is
Een vondeling, ontdekt in wildernis.
Zij was een kind, een jonkvrouw aan mijn zij.
Gelijk een zuster leefde zij voor mij
Altijd, dies noemde ik haar Sorella.

Bella:

Hoe
Bleef zij zoo jong dan?

Luciël:

Of een tooverrôe
Haar raakte en schonk de gaaf van stâge jeugd!
'k Ervoer 't mysterie nooit!

Bella:

Doch ze is uw vreugd.

Luciël:

Ze is ook mijn smart.

Bella:

Jaloersch van wie u mint?

Luciël:

Hoe weet gij dat?

Bella:

'k Zag de oogen van dat kind!

Zij waren diep en donker van verwijt.

Waarom?

Luciël:

Zij heeft haar leven mij gewijd.

Onmisbaar waant zij nu haar bijzijn. Doch

Dit werk volbracht ik zonder haar.

Bella:

En toch

Is 't heerlijk! Haat daarom Sorella mij?

Luciël:

Hoe weet ge?

Bella:

Een vrouw begrijpt. De heerschappij

Geeft geene uit handen zonder wederstand.

Luciël:

Hoe weet ge?

Bella:

Een vrouw begrijpt. Wie haar verbant

Ben ik, maar 'k zal die schuwe vluchtende elf

Wel wederlokken. Neen? Zoo roep haar zelf.

Luciël:

Ze is ver gevloeden.

Bella:

Weldra keert zij weer.
Zoo gij moest kiezen -

Luciël:

Hoe?

Bella:

Haar wederkeer
Alleen belangt u?

Luciël:

Neen, zij doolt wel meer.
Doch ik begrijp uw vraag niet.

Bella:

Durf verstaan!

Luciël:

Ik durf niet -

Bella:

Reik me uw hand en zie mij aan.
Ik heb u lief. O laat ons, hand in hand,
Als blijde kindren gaan door 't levensland.

Luciël:

Geliefde, u kroont driedubbel diadeem
Van schoonheid, jeugd en adel. Zoo ik neem
Die kroon vermetel uit uw hand, als loon
Wat bied ik u?

Bella:

Uw eigen kunstnaarskroon.

Luciël

(aan haar voeten knielend):

'k Leg aan uw voeten héél 't verleden neer.

Bella:

Rijs op en wees mijn koning en mijn heer!

Luciël:

Mijn avondster, wier licht me in duister viel,
Wat geef ik u voor úw geschenk?

Bella:

Uw ziel.

Tweede bedrijf

Eerste Tafereel.

Florimond, Bella.

Florimond staat vóór ezel met pasbegonnen schilderij (heiligekop). Bella treedt binnen, een bloeienden rozetak in de hand.

Bella

(hem speelsch dreigend met den rozetak):

In droom verzonken, pleegzoon Florimond,
De welgenaamde met uw rozemond?
Moet Moeder streng zijn? Foei! zoo lui en loom!

Florimond:

O gun mijn leed dien éénen troost, mijn droom!

Bella:

Uw leed? Wie jong en vrij als gij is weet
Van weeken droom noch brandend harteleed.

Florimond:

Nee, hoon mijn smart niet! Geef, geef mij die roos!

Bella:

Waarom? Pluk rozen in den bloemhof! Bloos
Nu niet, mijn pleegzoon, als een maagdelijn.

Florimond:

Geef mij die roos!

Bella:

(zijn lippen streelend met de roos, die hij kust en tracht te grijpen)

Waarom?

Florimond:

Als purpren wijn
 Nu door mijn aadren ziedend woelt en woedt
 De furie van mijn opgezweept wild bloed.
 Speel niet met mij! Ik bén uw pleegzoon niet,
 Geen trage knaap, wien droomen gij verbiedt,
 Tot arbeid aanspoort - Vrouw, gij drijft uw spel
 Te ver! Ik weet, gij lacht met Luciël
 Om dwaas verliefd doen van zijn zielezoon.
 Ja, 'k hoorde uw lachen laatst wel! 't Klonk als hoon.

Bella:

Hoe boos uw oogen flonkren! Zien zij boos,
 Schier wordt hun blauw dan zwart.

Florimond:

Geef mij die roos!

Bella

(zijn oogen streelend met de roos):

Stil! niet zoo wild! Streel blauw zijn oogen weer,
 Fluweelen roos!

(Florimond grijpt de roos.)

Neen, geef mijn roos mij weer!
 Ik weet, ik weet hoe trotsche knapen zijn.
 - 'O zie die bloem als 't zijg karmozijn
 Van vrouwelippen! raad wie mij die gaf!
 Zoo pralen knapen.

Florimond:

Neen, ik nam ze u af
 En heilig blijft, als in reliekenschrijn,
 Ze op 't hart bewaard, dat brandt van minnepijn.

Bella:

Neen, stil! Mijn pleegzoon past geen minnetaal.

Florimond:

O roode roze! ik ben uw nachtegaal
En zing voor u alleen mijn liefdezing.

Bella:

Aan d' arbeid nu! Dit spel duurt ál te lang.
Zou Luciël niet wanen dat ik stoor
Uw arbeid? Still 't is me of 'k zijn schreden hoor.

(Haastig verbergt Florimond de roos in zijn wambuis en grijpt naar palet en penseel, terwijl Bella Luciël tegemoet treedt en de armen om zijn hals slaat. Dan gaat zij heen.)

Tweede Tafereel

Florimond, Luciël.

Luciël:

Vlot de arbeid niet?

Florimond:

O zeker! zie - ik werk.

Luciël:

Geen streek sinds gister! De opdracht van de kerk
Eischt meerder vlijt - Benut het laatste licht!
Eer de avond daalt moet veel nog zijn verricht.

(Hij neemt Florimond het penseel uit de hand.)

Luciël:

Hoe trilt en gloeit uw hand, mijn Florimond!
Wat deert u?

Florimond:

Niets.

Luciël:

Nooit hoorde ik van uw mond
Die norsche toon. - Is de arbeid, u voorheen
Een vreugde, u niet meer lief? Sinds zij verdween,
Sorella, die de ziel leek van mijn woon,
Is 't me of hier onheil loert en dreigt - Hoe schoon
Was 't leven eens met haar en u!

Florimond:

Waarom
Haar ruw verdreven uit ons heiligdom?

Luciël:

Verdreef ik haar?

Florimond:

Zij ging wijl Bella kwam.

Luciël:

Waar dwaalt zij nu, als 't arm verlaten lam,
Bedreigd door wolven, in een duister woud?
Ze is bang in donker, de avondwind blaast koud.
De grijze neevlen, rijzende uit het mos,
Verschrikken haar als geesten van het bosch
Zij tast haar weg in sombrend avondgrauw,

Herdenkt haar zetel bij de breede schouw,
 De gouden vlammen, dansende in den haard
 En ach! mijn liefde - O was 'k haar liefde waard?
 Een lichtje lokt haar diep in struikgewas -
 En 't is een dwaallicht op een zwart moeras,
 Waar ze in verzinkt en sterft een boozen dood.
 Of 't venster van een moordhol, waar ze, uit nood,
 Aan klopt.

(Vingerklop aan het glas, zacht maar dringend.)

Luciël:

Still hoor ik niet een vingerklop?

Florimond:

Een rijpe vrucht, die neerzijgt.

Luciël:

Neen!

Florimond:

Een drop
 Van plotsen regen.

Luciël:

Neen, zie 't avondrood!

Florimond:

Een wingerdrank, die aan de glasdeur stoot.

(Tweede vingerklop, luider.)

Luciël:

Neen, luister! weer een vingerklop! Zij is 't,
 Die voelt koe eenzaam haar mijn hart vermist!

(Hij opent de deur, ziet niemand.)

Sorella, kom! Ik heb genoeg geboet.

Florimond:

Geboet? - Ik meende, u was het leven zoet.

Luciël:

Neen, 't is mij bitter, 'k proef 't als gif en gal.
Als in het toekomstbeeldend bol kristal
Hoe zag de zuivre jonkvrouw wijs en trouw,
Het noodlot naadren met die donkre vrouw!

Florimond:

Is Bella - ontrouw?

Luciël:

Wist ik wien zij mint!
O 'k rust niet eer 'k Sorella wedervind.

Florimond

(plots besloten):

Ik wil haar zoeken, wijl ge een vader waart
Den armen knaap - En, zij 't een hellevaart,
Ik zal haar vinden, u haar brengen weer.

Luciël:

Ja, ga! - Neen! 't altaarstuk! De lijnen têer
Van 't heilige-aanschijn wachten op uw hand.

Florimond:

Voltooi mijn werk, terwijl 'k, door woud en land,
Sorella zoek.

Luciël

(hem omarmend):

Mijn lieve zoon! zoo snel?

Florimond:

Des te eerder keer ik, Meester Luciël.

Luciël:

Maar 't altaarstuk? 't Komt nooit op tijd gereed!

Florimond:

Door u!

Luciël:

'k Vermag dit niet! In drift versmeet
'k Palet, penseel voor 't ééne meesterwerk.
Nu moet ik Bella beelden.

Florimond:

Hoop maakt sterk!

(Derde vingerklop.)

Luciël:

Hoor! weer dat kloppen, luider dan voorheen!

(Hij opent de deur naar het park, ziet niemand, maar vindt op den drempel een lelietak.)

Een lelietak! van haar!

Florimond

(hem steunend):

Ween niet!

Luciël:

Ik ween
Wijl 'k ben niet waard haar blanken leliegroet.

Florimond

(haastig den mantel omslaand):

Nu ziet gij zelf wel dat ik zoeken moet.

(Haastig af.)

Luciël, alleen, neemt aarzelend palet en penseel op, verwerpt ze, gaat dan rusteloos op en neer, luistert gespannen aan de half open deur. Een vlaag gouden bladeren omhult hem, eenige hechten zich aan zijn haar. Dan neemt hij eerbiedig den lelietak en plaatst dien in een hooge kristallen vaas achter de begonnen schilderij, neemt het penseel weer op, maar verwerpt het.

Neen, 'k zou 't bederven! Mijn gevloekte hand,
 Die eens Madonna's schiep, waar wand bij wand
 Nu van beroofd zijn, volgens haar bevel,
 Die hand, gedoopt, als die van Rafaël,
 In hemeldauw en reinblank sferenlicht,
 Zou driest bezoedlen 't heilig aangezicht.
 Trotsch lachend roofde ze, als een dier zijn buit,
 Mijn eedle kunst en hoe ik toorne en muit,
 De wilde orgie der zinnen walgend zat,
 Hoe 'k aan haar voeten om ontferming bad:
 - 'O geef mij weer den schat, die mij ontviel,
 Het ééne noodige in mijn zijn: mijn ziel'.
 Sorella, wie uw hoogmoed wreed verdreef,
 Zij lachte - O slecht is 't leven, dat ik leef,
 Na 't vroom verleden, God alleen gewijd.
 Met al zijn heilgen, englen zag ik wijd
 Den hemel open. Als een liebloem
 Ontlook mijn dag - Hoe trof mij deze doem?
 En Bella's hand is 't, die mijn hemel sloot.
 D' appel der Doodse Zee gaf zij mij, rood
 Als Eva's appel - Alsem at 'k en asch.
 Haar hoonlach schalde, wijl te droef ik was

Voor strengen trots, gelijk den man betaamt.
 In zinnelusten zwelgde ze onbeschaamd
 - Met andren ook! - mij slepend mee naar 't feest,
 Mij, die een god leek - nu begeertebeest,
 En bronstig nam wat zij bachantisch bood,
 Haar leden rank, haar lippen wulpsch en rood,
 Dan wanklend óprees, grijpend naar 't penseel,
 Haar schoonheid beeldde in incarnaat fluweel
 Of goudbrokaat of schaamtloos naakt gestrekt,
 Zoodat ze in toekomst nog begeerten wekt.
 - 'Vereeuwig mij!' gebood haar trotsche mond,
 Terwijl zij vleiziek de armen rond mij wond.
 Als ze in mijn oogen bang verlangen las
 Naar - wie 'k niet noemen dorst, verjoeg zij ras
 't Verlangen rein met snarenspeel en lied.
 - 'Hoe zoudt gij leven zoo ik u verliet?
 Omweemlen mij geen minnaars jong en schoon?'
 Zoo bond zij me aan de treden van haar troon.
 En ik, lafhartig, schier bezwijmd van schrik,
 Bezwoer haar: - 'Blijf, mijn leven!' Had niet ik
 Trotsch moeten roepen, met een streng gebaar:
 - 'Ga waar 't u lust! Mijn hemel is bij haar?'
 O thans doorgrond ik 't woord, dat u ontviel:
 - 'Wat geef ik u voor úw geschenk?' - 'Uw ziel!'

(Hij kust den lelietak.)

Hoe durf ik? Neen, bezoedeld is mijn mond.
 O Zoo mijn knaap Sorella wedervond!
 Zij gaf mij weer de veerkracht, die me ontzonk,
 Of 'k Gods vergeving uit haar oogen dronk.

(Hoevengekletter buiten en Bella's triomflach. Hij ziet haar op haar zwart paard, in het avondrood, met Flori-

mond, dien zij vast met de armen omstrikt. Uitdagend kust zij Florimond en roept Luciël toe:)

Bella:

Ik help hem zoeken naar 't verloren schaap!
Jeugd past bij jeugd. Vaarwel!

(Waarna zij wegrijdt met Florimond.)

Luciël

(getroffen nederzinkend op een zetel):

Nu d' eeuw'ge slaap!
Neen, neen! 'k Verdien geen slaap! 'k Zie open al
Den muil der hel, die mij verzwelgen zal!

(Dondergerommel in de verte. Het avondrood is uitgebluscht door donkere avondwolken. Maar de lelietak straalt licht uit. Stilte. - Dan, in hemelsblauw, treedt Sorella binnen, heft Luciël op in haar armen, kust hem op het voorhoofd en neemt hem bij de hand.)

Sorella:

Hier ben ik weer, laat nooit mijn hand weer los!
Vanhier!

Luciël:

Waarheen?

Sorella:

Door donker nachtelijk bosch
Naar stijgend steile rotsen!

Luciël

(zijn dolk trekkend):

Eerst mijn wraak!

Sorella

(hem den dolk ontnemend):

Bezoedel niet uw hand met bloed! Uw taak
Is niet volbracht. Laat gaan die twee! Zijt gij
Niet even zondig?

Luciël

(na een stilte):

Ja.

Sorella:

Zoo laat hen vrij
Zich reppen saam naar d' afgrond van hun lot,
Welk recht tot straf hebt gij? Sprak niet uw God:
- 'Mij is de wrake'? O toef niet! Volg mij nu!
Laat mij u leiden: 'k weet den weg voor u.

Luciël

(haar aanschouwend in extase):

Hoe beeft uw kleed, als vleuglen van azuur!

Sorella:

De weg ten Hemel leidt door Vagevuur.

Zeebloem

Zeebloem
Dramatisch gedicht.

Zeebloem
 De Eilander
 De Vreemdeling

(Zeebloem, in lang wit gewaad, 't gelaat omgolfd van witte lokken, een brandende fakkel in de hand, stijgt langzaam, als in droom, het kronklend bergpad op.)

De Eilander:

Weer stijgt zij óp het steil gevaarlijk pad.

De Vreemdeling:

Waarom?

De Eilander:

God weet waarom!

De Vreemdeling:

Wie is die vrouw?

De Eilander:

De onnoozle van ons eiland, krank van zin,
 Het rosse licht van haar geheven toorts
 Verguldt de sneeuw van 't wuivend plooigewaad,
 De sneeuw der lokken, wapprende in den wind.
 't Is lang gelêen, mijn vader was nog jong,
 Toen ze aanspoelde op ons eiland, op een wrak,
 Een weerloos kind, gedreven door de zee,
 't Gelaat omspoeld van druipend lokkengoud.
 Een vrouw verwarmde 't kindeke aan haar borst.

't Sloeg de oogen op en zag haar smartvol aan
 En weende en prevelde iets. 't Klonk droef en zoet,
 Maar geen, op 't eiland, die haar taal verstond.
 En aarzlend wijlden ze, als in tooverkring,
 Tot sprak die vrouw: - 'Dat kind neem ik tot mij.'
 En wijl de zee haar 't vreemde kindje gaf
 En 't als een bloem zoo teeder was en blank,
 Noemde zij 't Zeebloem. - En onze eigen taal
 Wel leerde 't kindje en spinnen, weven, wijl zij
 De vrouw kreeg lief, die haar een moeder was.
 Maar ál de liedjes, die, bij spinnewiel
 En weefgetouw, de blonde vondling zong,
 Zong ze in een taal, die hier geen oor verstaat.
 En áltijd bleef ze een vreemde en áltijd zocht
 Ze ik weet niet wat en weende alsof zij nooit
 Kon vinden wat zij zocht. - Zoo bleef ze alleen.

De Vreemdeling:

Nog rank is haar gestalte en 't blanke haar
 Omwuijt een edel en nog schoon gelaat.

Zeebloem

(op den rotstop, heffend haar fakkel):

O Vader, kom!

De Eilander:

Zij leefde in droom en waan
 En zulke wezens blijven altijd jong.

De Vreemdeling:

Stak nooit haar toorts een huis in brand?

De Eilander:

Zij krenkt

Noch mensch noch dier. Zij bleef een teeder kind.

De Vreemdeling:

Is géén kind bang voor haar?

De Eilander:

De kleinsten voelen

Zich veilig in haar sfeer, zij deelt hun spel,

Met schelp en bloem en fruit maakt zij hen blij.

Klaagt één van pijn, zoo wiegt zij 't in haar schoot

En zingt zoo zoet, in de eigen vreemde taal,

De zieke weer gezond dat elke moeder

De Onnoozle wel dien tooverzang benijdt.

Maar de oudere kindren hoonen haar. - Soms werpt

een booze knaap, al vluchtend, haar met steenen.

Nooit raakt een steen haar. - Droef lacht ze en vergeeft.

De Vreemdeling:

In andre landen waar ze als heks verbrand.

De Eilander:

Wij zijn zoo wreed niet.

De Vreemdeling:

Maar wat zoekt ze of wie?

Een man, die haar verleid heeft en verlaten,

Haar kind, in angst vermoord?

De Eilander:

Zij zoekt haar vader.

Zeebloem:

O Vader! Vader! laat mij gaan tot u!

De Eilander:

Zij zoekt den Koning, die haar vader is.

De Vreemdeling:

Maar 't eiland heeft geen koning!

De Eilander:

Neen, doch zij
Houdt vol dat hij 't regeert van verre en soms
Een bode zendt. Heel lang geleden zond
Hij zelfs zijn zoon.

De Vreemdeling:

En werd met koningseer
Die zoon ontvangen?

De Eilander:

Neen! hij werd vermoord.

De Vreemdeling:

Waarom? Trad hij zoo streng en wrekend op?

De Eilander:

Geen lam zoo zacht - en als een lam geslacht!

Zeebloem

(ontsteekt het vuur op den rotstop):

O Vader! kom!

De Vreemdeling:

O zie! een roode gloed
Bevlamt den blanken sneeuwtop van den berg.

De Eilander:

Ze ontstak het vuur - Zoo doet zij elken nacht.
 't Is haar signaal: met deze vlammen strekt
 Zij de armen opwaarts naar het hemelrijk.

De Vreemdeling:

En woont de koning, die haar vader is,
 Dan niet op aard, maar in de wolken?

De Eilander:

Boven
 De wolken, hij bestuurt den loop der sterren.

De Vreemdeling:

Zóó hoog? te hoog om ooit haar roep te hooren!

De Eilander:

Hij luistert wel, terwille van zijn zoon.

De Vreemdeling:

Hoe? Van zijn zoon, die zonder zonde zelf,
 Leed folterdood en bad nog voor zijn beulen?
 Neen, 't lijkt me een sprook voor kindren.

De Eilander:

Wie geen kind wordt
 Zal nimmer 't rijk des konings binnengaan.

De Vreemdeling:

Spreekt zoo die Zeebloem, in haar waan bevangen?
 Geen rijk voor mij dan: Werd een wijze ooit kind?

De Eilander:

De dichter blijft een kind, zijn leven lang.

De Vreemdeling:

'k Benijd hem niet, ik wensch dat rijk der dwazen
Niet in te gaan, ik ben mijzelf genoeg.

De Eilander:

Ik niet.

De Vreemdeling:

De rede is 't eenig veilig leidsnoer.
Wie 't loslaat volgt de Onnoozele op haar rots -
Gij ziet dat géén haar volgt!

De Eilander:

De kindren slapen,
De zieken wentlen op hun brandend bed.
De zwakker grijzen zijn te moe, zij vouwen,
Eer sluimer daalt, de handen tot gebed.
Nu roept ze uit naam van schaamlen, kindren, zieken
Den verren Koning.

De Vreemdeling:

Wat verwacht zij nog?
Gaat reeds voor mij die zwakke roep verloren,
Hoe zou die stijgen naar zóó hoog een rijk?

Zeebloem

(de armen geheven):

O verre Koning, die mijn Vader zijt,
Zend heden nog uw Zoon tot mij! Ik zal
Hem kennen, zoo hij wandelt op de zee.

De Vreemdeling:

Die verre koning waagt geen tweeden zoon
Aan 't gruwbaar lot, den schandedood der slaven.
Nu, Zeebloem, blusch het vuur en daal! De wind
Kon vonken spreiden over 't vredig eiland.
Daal, Zeebloem, daal tot ons, in 't veilig dal.
U zal geen leed weervaren.

De Eilander

(wijzend naar de zee tusschen de rotsspleet):

Zie nul ziel
De Zoon des Konings wandelt op de zee
En Zeebloem daalt - Zij werpt zich in zijn armen.
Zijn aanschijn blinkt van goddelijk erbarmen
En lijkt de zon. Een blanke boot ligt r e.
De Zoon des Konings neemt de Onnoozle mee.

Sagen en balladen

De godeboom

Hoe zong mijn ziel, al eer zij werd geboren,
Een vrije vogel, in den Godeboom!
Ik werd een mensch, van aardelijden loom.
Nooit zal ik zingen blij gelijk tevoren.

In blanken maannacht, waan ik wel, in droom,
Die liedjes van mijn vogeltijd te hooren.
'k Vergeet ze in 't morgenrood: te lang verloren!
Doch zweven bleef een melodie-aroom.

O dáárom tuurde ik naar de suizelkruinen,
Benijdde ik vogels, leek mij elke vêr
Een wonder kleinoed, vlijde ik aan den bruinen
Verweerden stam mijn kinderkopje teêr.
O dáárom zal, hoog boven aardetuinen,
Mijn ziel gaan zingen in den Godsboom weer.

Chineesche sage

Eenzaam in de hemelweiden,
 Spinnend droef haar liefdedroom,
 Blijft haar bruidegom verbeiden
 't Meisje, van haar lief gescheiden
 Door den blanken Sterrenstroom.

Wortelvezzen, herrefstraden
 Spon vergeefs haar wentlend wiel,
 Bamboestenglen, lotosbladen -
 't Weefsel brak, te zwaar beladen
 Met de tranen van haar ziel.

- 'Zilvernet van manestralen,
 Naar de liefste leid mij vlug!
 Dat de knaap zijn bruid moog halen,
 Over afgrondiepe dalen
 Welf een zilverzijden brug!'

Stil naar d' onbereikbare' oever
 Strekt de jonkvrouw de armen uit.
 Over golven buigt de toever.
 En ál droever en ál droever
 Klaagt de teedre herdersfluit.

Vooglen zwermen, aangevlogen -
Vleugels breidend, rugje aan rug,
Welven ze, één door mededoogen,
Over Sterrenstroom gebogen,
Levenswarm een donzen brug.

Eens in 't jaar - 't getal is zeven,
Nacht en maand, de sage luidt,
Over brug van vooglen zweven,
Dra door morgenwind verdreven,
Herdersknaap en Spinwielbruid.

Egyptische sage

Na 't scheppingswerk van wateren en landen,
Rustte de god en, waar bij nederlag,
Hij d' arbeid loofde, dien bij overzag.
In bloeiend veldgras lagen moe zijn handen.

Doch van zijn lippen week de zegelach.
Als vloeiend vuur voelde in zijn oogen branden
Hij de eerste deernis. Tranen overmanden
Zijn scheppingstrots met balsemend beklag.

En de eerste dauw van goddlijk mededoogen
Om de arme menschheid en haar eenzaam leed
Ontwelde mild zijn ál-vóórziende oogen,
Tot, zilt en warm, zij langs zijn lippen gleed.

En uit die tranen zijgend droef en zwaar,
Verrees en bloeide 't eerste menschenpaar.

Opiumsage

- 'Mijn zuster, mijn Scheherazade,
Nog ver is het morgenrood.
Vertel mij een sprookje en genade
Verleent u de donkere dood.'

- 'O zuster! hoe kan ik vertellen,
Bedreigd door den donkeren dood?
't Is of ik mijn bloed al zag wellen
En kleuren mijn peluw rood.'

- 'Mijn zuster, met zóóveel verhalen
Veroverde uw leven respijt
Als wel zingen de nachtegalen
Voor de rozen, in lentetijd.'

- 'Nog weet ik,' zei Scheherazade,
'Een verhaal, dat om woorden schreit,
Van liefde, geboren te spade,
Van de bloem der vergetelheid.'

Een Princes had tot gade genomen
Haar eigenen slaveknaap.
En ál gaf zij hem wat hij kon droomen,
Maar hij vond er geen vrede en geen slaap.

Zij bedroefde hem met haar geschenken,
Haar paleis leek hem leeg en dood.
Zijn lieveken moest hij gedenken,
Zijn vroegere speelgenoot.

Wie zag hij op 't marktplein? - Zijn leven,
Zijn lief! Was het vreugd? was het pijn?
Wat heeft zij den liefste gegeven?
- Een harteken rood van robijn.

Aan zijn hart lag die steen - Doch, bij avond,
Verrees uit het harteken rood,
Met haar liefde hem troostend en lavend,
Zijn vroegere speelgenoot.

Maar boosaardig liet vallen aan scherven
De Princes den robijnen steen -
Toen moest hij zijn weelde weer derven,
Nog eenzamer dan voorheen.

- 'O rooswang! o rankste der pijnen!
O tulpwang! o manegelaat!
O gazelle! wie zegt u mijn pijnen,
Nu gij mij weer eenzaam laat?'

Uit het puin van het harteken rezen
Papavers robijnerood
En hij hoorde: - 'Nooit zal ik meer wezen
Uw troostende liefdegenoot.

Nooit zal ik tot u meer komen,
Uw vrouwe, die heeft mij gedood -
Maar ik geef u de bloemen der droomen,
Die zijn als mijn lippen zoo rood.

O vrees niet die bloemen te kroken!
Nu weze u mijn sterven gewin.
Ik leer u haar heulsap te rooken.
Dan sluimert uw lijden wel in.

Uit de neveleblauwe spiralen
Zult gij, de armen van liefde wijd,
Een heerlijke Peri zien dalen,
Die leidt u naar zaligheid.

Als in droom zult gij loopen door 't leven
Met oogen extase-wijd.
Voor de smart, door die andre u gegeven,
Geef ik u vergetelheid.'

De Weelen

De Weelen dansen, in den blanken dauw
En lokken zoet den jongen Voivode,
Bedwelmd gezegen op de zachte zode,
Omwuifd van sluiers manezilverblauw.

Hij vóórvoelt niet hoe stil hem sleept ten doode
De hand, die streelt zijn roodfluweelen mouw,
Hoe bruid en moeder mare brengt van rouw
Dra de onverwachte staamlende onheilsbode.

De Weelen dansen, in den damp der maan,
In engen kring, ál sneller, tot hem duizelt.
Een gúzla zingt, héél 't bosch geheimvol suizelt -
Van vreemde weelde moet zijn ziel vergaan.

De Weelen drijven, strenglend samen de armen,
Haar prooi naar 't meer, dat weet van geen erbarmen.

In de kloosterzaal

Te prevelen stonden, in vroom beraad,
 De kloosterbroeders in blank gewaad.
 Bereiden zij wilden een feestlijke vreugd
 Broeder Reinhart, wiens heiligheid Christus verheugt.

- 'Zie hem wandelen, stralend en jong, in de gaard!
 Hoe hij zegent de sneeuw, die de kiemen bewaart!'
 - 'Hoe vertroost hij de boomen beladen met sneeuw!'
 - 'Hoe hij korrels en kruim strooit voor muschje en voor meeuw!'
 - 'Blind zijn haar blinkt, een kroonring van zonnegoud!'
 - 'En zijn stem klinkt zoo blij als van voogden in 't woud.'
 - 'Zijn gelaat bloeit zoo puur als een blanke roos.'
 - 'Een halve eeuw is 't gelêen sinds hij 't klooster verkoos
 Boven werldsche weelde en, wijl 'k heden 't gedenk,
 Hoe verlang 'k, hem te bieden een blijvend geschenk!'
 - 'Een geschenk kan niet geven wie niets bezit,
 Maar een gave mag vragen wie vurig bidt.'
 - 'Laat ons smeecken dat God nu uit d' aardeschoot
 Doe verrijzen de bloemekens blauw en rood

En de lentewind spelen in looverengroen
 En de vogelen kweelen om 't vroolijk seizoen.'
 - 'Neen, de sneeuw zal versmelten, de lente is nabij -
 Geen geschenk waar 't verhaasten het wonder van Mei.'
 - 'Laat ons smeeken den Heiland, dat, dag en nacht,
 Broeder Reinhart bewakē een engelenwacht.'
 - 'Heeft zijn engelbewaarder, zoo trouw en zoo goed,
 Voor perikel en krankheid hem niet behoed?
 Zoo die Engelen roofden ons voor altoos
 En verplante' in den Hemel die liefderoos?'

Uit de gaarde gekomen, Reinhart betrad,
 Als een koning, het opene middenpad.
 Ter weerszij de broederen knielden saam.

Plots werd opengeslagen 't geschilderd raam.
 Als een vleugelenkleppende zwanenvlucht
 Ruischte een Engelenzwerf door lazuren lucht
 En vloog binnen, omringend wie leek nog zoo jong,
 Die, de handen geheven, melodisch zong,
 Als de zwaan, die, al stervend, in avondrood,
 Met een zang van bevrijding, begroet den dood -
 Tot aanschouwden de broeders, in ootmoed geknield,
 Hoe een Engel omstrenglend in de armen hem hield.

Door het wijd open raam, in lazurenen lucht,
 Zijn die Engelen met Reinhart ten Hemel gevluht.

De zwarte hond

Toen 'k eens, gevloeden uit de grauwe stad,
 In 't ver gehucht, den doodentuin betrad,
 Waar, onder bloemen, lag, in kalmen slaap,
 De blonde schoonheid van mijn Zonneknaap,
 Met vonkeloogen sloop de graven rond
 De tanden bloot, een ruige zwarte hond.

- 'Hoe durft ge ontwijden, zwart demonisch dier,
 Den vromen vrede van wie slapen hier?'
 'k Zag hem in de oogen, 'k overwon mijn schrik.
 De zwarte hond week, deinzend, voor mijn blik.
 En stil, gebogen over 't aardebed,
 Lei 'k op het graf mijn bloem en mijn gebed.

Na vele jaren, toog ik naar het graf
 Van haar, die mild mij moederliefde gaf.
 Vóór 't vreemde kerkhof, waar ik bloemen vond,
 Met vonkeloogen loerde een zwarte hond.
 Hij lag gebonden, maar, met boozen ruk,
 Schier reet zijn toorn de rinkelketen stuk.

Zijn blaf leek hoonlach, toen hij had belet
 Me een tuil te plukken voor haar laatste bed.
 Waar bleef de kracht nu van mijn klaren blik?
 Wie bang nu deinsde was niet hij, maar ik,
 Wie angst doorvoer, toen 'k bij haar groeve stond -
 Of 't waar diezelfde booze donkre hond.

Verlangen

- De schelpen van je ooren,
Wat doe je er, o lieveken, mee?
Mijn woorden gaan er verloren
En het zingen van vogels en koren
En je luistert alleen naar de zee.

De kersen van je mondje,
Wat doe je er, o zoeteken, mee?
O proef er die perzik, dat blondje,
Die room en dien honing! En vond je
Geen mond, die je mondje voldêe?

De leliën van je handen,
Wat doe je er, o lieveken, mee?
Nu help er mij bouwen de wanden
Van de woon waar ons haardvuur zal branden
En weven, als moeder dee'.

De sterrekens van je oogen,
Wat doe je er, o zoeteken, mee?
De bloemen, de bladerenbogen,
Die laten hen onbewogen
En zij troosten geen liefdewee.

- De schelpen van mijn ooren,
Die ruischen een lied van de zee
En van 't eiland, zoo ver en verloren,
Waar ik leefde aeer 'k werd geboren
Op deze aarde, zoo donker van wee.

De kersen van mijn lippen
Versmadden uw dronk en uw spijs
En geen honing van kussen kan glippen
Op den mond, die de zoetheid mocht nippen
Van den stroom in het Paradijs.

De lelieën van mijn handen,
Die spinnen en weven niet.
Zij bloeiden in hemelwaranden,
Tot de engelen ze op aarde verbanden
Op deze aarde zoo zwart van verdriet.

De sterrekens van mijn oogen,
Die glanzen hier luttelen tijd.
Zij zijn uit den hemel gevlogen
En zij blijven van tranen betogen
Tot zij rijzen naar de Eeuwigheid.

Waarheen?

Ziek Kindeken zat op den drempelsteen.

- 'Dag, zingende Bakker, waar ga je heen?'

- 'Ik ga brengen de menschen het dagelijksch brood.

't Is zoo blank en toch maakt het de wangen rood.'

- 'Dag fluitende Melkman, waar ga je heen?

Neem mij mee op je wagen, ik ben zoo alleen.'

- 'Uit de blinkende kannen met zilveren gloed

Klokt de melk, die de bleeken weer blozen doet.'

De Bakker, meewarig, in Kindekens schoot

Liet vallen een hompje van 't blonde brood.

- 'Haal,' troostte de Melkman, 'je kroesje, arm kind.

Dat vul ik met melk, waar je kracht in vindt.'

Zij kruimelde 't brood voor de vogelen neer.

- 'Ik eet niet langer, ik drink niet meer.'

'Dag Jongen, die achter je karretje lacht.

Waar ga je naar toe met je bloemenpracht?'

‘Ik breng granium, anjer en balsamijn
 Voor den tuin en voor 't hekje in het raamkozijn.’

Hij liet vallen een bloem in haar bleeke hand.

- ‘Nog mooier de rozen in Hemelland!’

‘Dag Postbôo, waarheen met je volle tasch?
 'k Wou dat er een brief uit den Hemel in was!’

- ‘Ik breng er de menschen wel vreugde en verdriet,
 Maar een brief uit den Hemel, dien heb ik niet.’

- ‘Dag Hond met je pluimstaart, waar ren je naar toe?
 Neem mij mee op je rug, 'k ben zoo zwak en zoo moe.’

Hij likte haar vingertjes één voor één
 En hij liet zich wel aaien, maar schudde van neen.

- ‘Dag Vlinder, waar fladder je heen zoo gauw?’
 - ‘Naar een droppeltje honing, een droppeltje dauw

En dan sterf ik.’ - ‘Maar nu is je leven een feest!’
 - ‘O wacht maar, ook ik ben een rupsje geweest.’

- ‘Dag Vogel, die zong in den meidoorn, vannacht,
 Waar vlieg je nu henen, als werd je verwacht?’

- ‘Ik vlieg naar den hemel, de zon tegemoet.’
 - ‘Neem mij mee dan!’ - ‘Dat kan ik niet, Kindeken zoet.

Maar wacht nog maar even met stil geduld,
Dan zal komen wel één, die 't verlangen vervult.'

- 'Dag Wolk, o je lijkt wel een boot van albast,
Kom mij halen, 'k zal wezen geen zware last.'

- 'Neen, 'k loste op, zoo ik daalde, in een regenval,
Ik zie naderen één, die je halen zal.'

- 'Dag Engel, ik zie je in mijn droom wel en ween
Als je wegwiekt, o Engel, waar zweef je heen?'

- 'Rond mijn hals sla nu de armen en wees niet bang.
Ik breng je in den Hemel vol engelenzang,

Vol geurende bloemen zoo blank en zoo rood.'
'En hoe heet je, mijn Engel?' - 'Zij noemen mij Dood.'

Tafereeltjes

Zondagmorgen in het dorp

De kosteres trekt aan het klokketouw.
En de grijzen, geleund op hun stokken,
Die volgen de rijen van vrouwen wel trouw,
Met haar Zondagsche kap om de lokken.

Een goudenregen bij 't kerkje bloeit
En wuift met zijn gulden lokken.
Een groepje van kleuters den boom omstoeit
En zamelt de fladdrende vlokken.

Een kleintje kijkt op waar een vogeltje kweelt,
Trekt Moeder en Zus bij de rokken -
Melodisch en plechtig het orgel speelt,
Om met wijding de vromen te lokken.

Achter bloemhekje groen en sneeuw wit van gordijn,
Wie zou in de kamer nu hokken? -
Een boek ligt er open, vóór 't raamkozijn,
Op het kleedje met blauwe blokken.

Oud Grootje kan nooit naar de kerk meer mee,
Maar zij leest - en zij wil niet mokken!
In den prêekenbundel van Dominee
En haar kopje knikt: 'Mooi!' met schokken.

Op haar schoot springt over haar krommen rug,
Zwart poesje met witte sokken.
Straks komen de kinders met Moeken terug -
Dan een kommetje koffie met brokken.

Zij hoort in de ketel, op 't stel gezet,
Het water al gonzen en klokken -
Stil vouwt zij de handen, in vroom gebed,
Al achter de foksiaklokken.

De muzikant

Op 't hekje zit de bruine muzikant
En vedelt droef en teêr een Russisch lied,
Dat roept en weeklaagt naar het blauw verschiet,
Hoog over 't glooiend geel lupineland.

Eén vinger op de lippen, stil geniet
Klein meisje in 't rood, de voeten bloot in 't zand,
Van Vaders spel, wijl, heimwee-overmand,
Ze in droomenwaas de groene steppe ziet.

Van dorp naar dorp, van herbergtuin naar tuin,
Hij toog en speelde om luttel loon van geld.
Nu rust hij - Zon verguldt de velden schuin.
Voor hém is 't nu dat zijn viool ontwelt
Muziek van thuis, die weedomzoet versmelt
Met melodie van wind in kruin bij kruin.

De moejiek

De moejiek knielt en prevelt vóór de ikoon
Zijn sleurgebed, in 't goud der lampevlam,
Waar troont Gods Moeder met haar Offerlam,
De strakke vinger wijzende op haar Zoon,
Die godgezonden, uit zijn Hemel kwam
En droeg het kruishout en de dorenkroon
En meer niet wil dan trouw gebed als loon,
Wijl Hij van ons de last der zonde nam.

De boer werkt lui, zuipt wodka in de kroeg.
Vecht met zijn buur en lalt zijn lasterpraat,
Pleeft aan zijn vrouw met elke deern verraad.
En zoo zij 't lijdzaam langer niet verdroeg,
Met zweep en vuist hij wreed haar wonden slaat
En waant zich vroom: hij bidt toch vroeg en laat.

Grijze droomer

De ranke grijsaard rept zich door de lanen,
Met groote schreden naar den horizon.
De Koning wacht hem, ginds waar daalt de zon,
In 't gouden slot, omwaaid van purpren vanen.

Zijn oogen, turend naar de stralenbron,
Zijn vroom en blauw en blinkend van zijn wanen
Dat hij, de held, aleer de zon ging tanen,
Alleen, den boozen vijand overwon.

Novemberwind licht op zijn witte lokken,
Zweept hem 't gelaat met bruine bladervlokken.
Blij schrijdt hij voort, hij voelt geen killen wind.

Voor d' in het dorp besteden simplen droomer,
Als in Gods Hemel, blijft het eeuwig zomer.
De onnoozele oude is weer een zalig kind.

De afscheidsbrief

Bij 't raam, in d'armstoel, achter de gordijnen,
Weent stil het meisje en leest dien éénen brief,
Dan tuurt de straat in, of hij zou verschijnen -
Zij moest hem haten, maar hij blijft haar lief.

Haar moeder wrokt, die ziet haar kind verkwijnen.
Zij balt de vuist, vervloekt hem als een dief.
Hij stal haar hart, verworpen, blijft het schrijven -
Zou 't kind niet sterven aan haar hartegrief?

Haar zuster maant: - 'Waarom zoo laf nu kniezen?
Wees flink en fier! hij was geen liefde waard.
Dêe 't even pijn, dien kuurkop te verliezen,
Betreur hem niet, hij heeft je een hel bespaard!
Vergeet, wees blij, een beetre zal je kiezen,
De blijft je trouw en geeft je een eigen haard.'

Een geschenk

In 't vreemde huis, waar zij haar leed verschool,
Is 't eenig lieve 't jongste aanhalig Blondje,
In woud en wei haar volgend als een hondje,
Om haar versmadend luide kinderjool.

Een plaatje zwaaiend, Blondje rent van school.
Van verre al juicht haar zingend habbelmondje:
- 'Wat moois! voor u! ik vond.' - 'Voor mij?
Wat vond je?'

En 't is de wreede filmster, zijn idool,
Haar noodlot, donkre dochter van demonen,
Voor wie hij haar, zijn trouwe vrouw, verliet.

Zij wendt zich af, geen tranen wil zij toonen,
Neemt van de fruitschaal, waar haar 't kind niet ziet,
Een blozende appel, voor 't geschenk te loonen -
En Blondje, al dansend, galmt een vroolijk lied.

Klacht in den nacht

- 'Ik hoorde een vrouw - kwam 't ook jouw slaap verstoren? -
Die opensloeg de sluizen van haar smart
En schreide wild om liefdeheil verloren
En noemde 't leven afgrondleeg en zwart.'

- 'Die woeste klacht bereikte niet mijn ooren,
Ik sliep zoo vast al,' mompelt zij verward.
Heeft ze uitgeschreid zóó luid wat géén moest hooren,
't Geheim ontwijd, te zwaar voor 't bonzend hart?

Wel kalm met haar zij kan door lanen rijden
En keuvlend wandle' en ruste' in woud en weiden.
Haar mond verzwijgt wat géén begrijpen kan:
Hoe blijft verlangen wederkeer verbeiden
Van d' ongetrouwen, d' oorsprong van haar lijden
Haar ééns aanbeden, nog geliefden man.

In zijn spreekkamer

Haar vingren kozend glijden langs de deelen.
't Geleende boek, dat schuiven zij daartusschen.
Zijn tafel, d' armstoel en 't fluweelen kussen,
Al wat hij aanroert moet zij even streelen.

Seringengeur waait binne' en vogelkweelen.
Hoe bloeit zijn tuin! Hoe vroolijk roepen musschen!
Hun blij gekwetter lijkt geluid van kussen.
Zie op die bank de zon met lommer spelen!

Hij komt - zijn hand - Haar wangen brandend blozen.
Stil, de oogen neer, zij reikt haar blanke rozen.
De blos verraadt, maar de oogen, die verzwegen 't.

't Recept - een boek - Dan rent zij weg - Verkoelen
Zou wind dien blos? En zal de liefste voelen
Hoe vroom haar liefde héél zijn woning zegent?

Lenteschemer

Wild Meiblij meisje, dronken van seringén,
Den tuin ontsprongen, laat haar lied doorgalmen
De marmren gang, of 't blank haar zou verkalmen,
Eer kamersfeer tot doffe rust moet dwingen.

Traag slaat een klok. Zij mag niet langer talmen.
Een zuster riep, die hoort zoo luid haar zingen,
Tot waar zij allen, star als doode dingen,
Aan 't zwijgen zijn, in grauw van schemerwalmen.

En schrik bevangt haar - Hoe zal zij verduren,
Stijf op een stoel, die lokkende avonduren,
Als brave huisvrouw? Zal ze er ooit aan wennen?

Te lang de schemer - laat de lamp - borduren -
En de oude drang om onder sterrenvuren,
Van tranen zwaar, de kamer uit te rennen!

Een meisje in den mei

I

Hoe bleef zoo koel in 't roze kleedje hangen
Dat zoet bedwelmend bosch- en mosaroom?
Hoe liet zich lief, genesteld in den zoom,
Die kleine twijg vol blauwe bloempjes vangen?

O teedre stem, die overwon haar schroom,
In lentewoud vol blijde vogelzangen!
Warm streelt zij 't kleed, dat hield haar weelde omvangen
En geurt vol heugnis aan haar liefdedroom.

Dan voelt zij vreemd haar leven scherp gespleten -
Haar stil geheim, géén thuis, die 't ooit mag weten!
Haar wimpers dwingt zij: dooft mijn liefdelicht!

En, even later, kalm ten disch gezeten,
Herdenkt zij nog wat nooit zij zal vergeten,
In grijs gewaad van vreugdlooze' aldagsplicht.

II

En elken morges', ontmoet ze, in de olmendreven,
Dien ouden priester, preevlend zijn brevier,
Hij, donkre herfst, zij, bloeiend lenteleven,
Zij, dansend blij, hij, schrijdend kalm en fier.

Zijn fijn profiel is edel mooi gebleven.
Haar hart juicht mee met vogeltierelier.
Zou hij haar boete of absolutie geven,
Haar dwingen wreed te dooven 't liefdevier?

Haar liefde mild zou hij verboden noemen,
Doodzonde en streng tot droef verwelken doemen -
Nooit zal zij knielen in de biechtstoel meer!

De liefdeliedjes, die haar ziel doorzoemen,
Die zij dien éénen bracht als Meiebloemen,
Zijn vreugd genoeg, in 't blauwe lenteweer.

III

Een warme golf van teeder mededoogen
Ontwelt haar hart - Zij moet zijn handen streelen,
Maar de oogen neer: zij kan dien blik niet velen,
Verwonderd, vragend, blij, van Vaders oogen.

Zij moet haar zondig zoet geheim verhelen,
Al lijkt verzwijgen valsch: én plicht én logen.
't Eens kalme hart door liefde is zóó bewogen
Iets van dien gloed met Vader moet zij deelen.

Haar stem klinkt zacht, zij warmt zijn kille handen
Aan 't hart, waar liefde ontstak die vreugdevuren,
Geluk verboden, 't eerst van 't eenzaam leven.

Na Vaders dood, in zwart van nachtelijke uren,
Voelt zij nog bang berouw en twijfel branden -
Zou hij 't nu weten? zou hij 't nu vergeven?

Zijn portret

In weenend grauw, vol rouw van Allerzielen,
De boomen zwart, die aan de zon geloofden,
Staan arm en leeg, van zomertooi beroofden,
Hun blade' in slijk verplet door wagenwielen.

Zij wil, zij moet zijn beeltenis vernielen.
- 'O lieve lippen, die mijn leed verdoofden
Met woord en kus en zoet mijn liefde loofden!
O lief gelaat, waarop mijn tranen vielen!'

Zij knielt bij 't vuur, de roode vlammeslangen
Laat zij 't portret omkronkelen en verslinden,
Zijn mond vol troost, zijn oogen, die haar minden.

Nu, na haar dood, waarnaar zij moet verlangen,
Zal oog noch hand haar zoet geheim ontwijden,
Terwijl zij zweeft tot hem, waar leeft geen lijden.

Trots

De deur viel dicht- Nooit zal hij wederkeeren.
Hij zond een roos weer en geleende boeken.
Toorn om zijn hoonwoord hielp haar hart verkloeken.
Streng uit haar leven wil haar trots hem weren.

Haar angst vermijdt de kamer der bezoeken,
Waar 't spel begon van vleien en bezeeren.
Nog bloeit haar jeugd - Zij wil vergeven leeren,
Een hooger doel voor 't eenzaam leven zoeken.

En later smeekt, in zingend rijm geweven,
Een brief hem 't leed grootmoedig te vergeven -
Zijn hart is wreed, kan wonden wel, niet lieven.
En zij - vergeeft, doch blijft haar hart behoeden
Voor 't wederzien, hoe weer hij lokt met brieven.
Haar trots geeft kracht, maar 't hart moet stil verbloeden.

Vermaning

De vrucht verboden plukkend voor haar lusten,
Haar schoonheid greep wat liefdevreugd haar bood.
En trotsch herdenkt zij hoe ze een echtgenoot
Stal van zijn vrouw en hoe zijn lippen kusten
En triomfantlijk lacht de tanden bloot
En prêekt die andre: - 'Leer als ik berusten!
Herdenken blijft, wanneer de jeugd ons vlood.'

Doch de andre droef herdenkt haar arm verleden:
Verboden liefde sterk en fier bestreden
En stille tranen, onverhoorde beden
En vreugdverlangen, áltoos onvoldaan -
En kou van smart bevangt haar moede leden,
Als 't hongrend kind, dat niet kan slapen gaan.

Vóór de reis

Haar man wacht zwijgend, voor de reis gereed.
Zij voelt een snik met elken ademhaal.
't Ontbijt was plechtig als het Heilig Maal.
Zij proefde als gal het brood, waarin zij beet.

Ze omklemt zijn hand, als waar 't ter leste maal -
Zóó ver zijn reisdoel, zij, zóó zwak! Wie weet
Of hij haar weervindt? Stil van harteleed,
Alleen met de oogen spreekt zij liefdetaal.

De knapen geeuwen, 't afscheid duurt zoo lang!
Hun beenen benglen, wild van speelverlang.
Maar 't meisje peinst: 'k Wil lief voor Moeder zijn.'

Nu springen ze op: bevrijdend klinkt de bel,
De wagen ronkt, de claxon roept - En snel
Ze omhelzen Vader - Moeder zwijmt van pijn.

Zondares

Zij zat wel zedig de oogen neergeslagen,
Doch beefde een lachje om haar gekusten mond,
Na lust van liefde een triomfant behagen
In 't heimlijk schennen van haar trouwverbond,
Verzinnend listig antwoord op de vragen
Van d' echtgenoot, die haar bedroog - en bond.
Een bleeke smartvrouw, in dienzelfden wagen,
De trilling voelde, die die andre zond.

Verrees uit d' afgrond van haar eenzaam lijden
Geen felle flits van vurig stil benijden
Die zondares, bedriegend wie bedroog?

Neen, liever 't leven late' in grauw verglijden
Van kil gemis en rein den dood verbeiden,
Vol trots, wijl zij geen wraak nam en niet loog.

Vlucht naar thuis

I

't Is uit: zij heeft verlovingsban verbroken.
Zij kent hem nu, die zijn zou haar gezel!
Nog trilt haar mond van 't bitter woord gesproken.
Weer zal zij eenzaam leven in haar cel.

Zij zit wel duldzaam in haar hoek gedoken,
Van hem gescheiden verder, elke tel.
Haar oogen, nachten door geen slaap geloken,
Naar 't vliedend landschap turen, star en hel.

Haar wilden hartklop wil zij dapper dwingen
Het rhythmisch razend treinlied mee te zingen
En vreemde woorden hoort zij in 't gedruisch.

De reis, alleen, lijkt eeuwig haar te duren,
Die zelfde reis, met hem zoo luttele uren -
O eindlijk schreien in haar veilig thuis!

II

De beiaardzang, de rit door de oude lanen -
Bij 't vaderhuis de linden, ruisenend teêr -
Na 't welkom thuis, na 't stroomen van naar tranen,
Vindt ze in haar cel haar blanken vrede weer.

Maar stil! Nu flink haar sterken wil vermanen:
Niet hém aanklagen, bij haar wederkeer!
Verlost, genezen van haar liefdewanen,
Aan schoonheidsdroom zich wijden als weleer.

Den zieken vader, suffig aan 't verkwijnen,
Omarmt ze en troost: 'Hier ben ik weer, voorgoed.'
Vraagt lief meewarig naar zijn vage pijnen
En streelt den hond, haar springend tegemoet.
Haar bleeke zusters, één voor één, verdwijnen.
De één zorgt voor 't maal en de andre weenen moet.

III

Na 't sober maal, mag ze eindelijk verpoozen
In 't eigen kamertje, armlijk heiligdom.
Bij 't lampje geurt een vaas vol late rozen,
Hun tuintjes groet, haar zusters wellekom.

Zij heeft, dat weet zij, 't goede deel gekozen,
Al tergt haar nog een bonte beeldendrom,
Al voelt zij nog 't verleidlijk weeldig kozen,
Al bonst haar hart als een befloersde trom.

Zijn ring, zijn brieven - neen, die niet meer lezen! -
't Portretje, een armband - vlug, eer slinkt de moed!
Die lakke' op 't pakje lijken droppels bloed.

Still Morgen, vrij, uit passiewaan verrezen,
Zal zij haar reiner eigen zelf weer wezen.
Gebluscht door tranen dooft verlangengloed.

IV

In 't somber huis voorgoed nu weergekomen,
Den winter wijden wil ze aan kleine plicht:
De zustren helpen met verstelle' en zoomen,
Voor Vader zorgen, die daar weerloos ligt,
Naar de eigen cel haar stil verlang betoomen
- Verzand, de bron, waar ópwelde een gedicht! -
Tot vroege nacht verschrikt met woele' en droomen:
Toornzwart die ooge' in doodsbleek aangezicht.

Haar vader - zie zijn lippen staamlend beven,
Haar zustren - ziekelijk, grijzend vóór haar tijd.
Tot vriendlijk woord en kleine vreugden geven:
Een snoepje, een vrucht, haar meelij is bereid.
't Armzalig drietal zal zij overleven,
Dan blijft ze alleen - Zij wringt de hande' en schreit.

V

Nu triomfantlijk laat haar lied zij juichen
Om Vrijheid, haar idool als zangblij kind.
Geen leze er uit hoe smartlijk viel in duigen
Het heil, beloofd door wien zij niet meer mint.

Uit bitter kelk geen wesp zal honing zuigen,
Geen droeve zucht zal rijzen in den wind,
Geen traneparel zal van 't leed getuigen,
Geen klacht melodisch, waar zij troost in vindt.

De lippen stroef, die nog van kussen branden
En de oogen neer, voor weenen nog te heet,
Zij neemt haar lot in zwakke meisjeshanden,
Hoe zusters' blik haar 'dwaze daad' verweet.
- 'Hart, klop nu veilig, vrij, in de eigen wanden!
Ziel, rein en fier, verhef u boven 't leed!'

VI

Weer zal ze een boek van wijze of dichter lezen,
In 't meidoornboschje, in de oude kloostergaard
En luistren vroom naar koel geruisch, gerezen
Uit klaterpopels, langs de blauwe vaart.
Aroom van boomen zal haar ziel genezen.
Soms heeft een bloem haar kloppend bloed bedaard.
Zij wil, zij mag baar eenzaamheid niet vreezen.
Haar vrije zang is meer dan passie waard.

Een blad zweeft binnen, geel en ros van verven
En wekt besef: de zomer is voorbij.
De blad en zijgen en de bloemen sterven
En 't vuurloos hokje moet al dra zij derven.
't Is morgen uit met droomend zingend zwerven -
Nu vlug den strijd aanvaard! 't maakt sterk en vrij.

VII

Wijd open 't raam - In 't suizlend zwart der dreven
Woelt zoele wind. Zij voelt haar leden loom,
Haar hart klopt zwaar. De lindebloesems beven.
Haar lippen drinken 't honingzoet aroom.

't Verhaal werd goed - heeft ze ál te lang geschreven?
Streng hield haar wil haar mijmerspel in toom.
Nu wekt de geur, in 't kamerkijn gedreven,
De erinnering aan liefde's zomerdroom.

Verloren droom, gewekt door bloei van linden!
Zal zij dan nooit haar vrede wedervinden?
't Is of zij nog op ver een voetstap wacht.

De wind licht op en streelt zoo lief haar lokken -
Kon zwarte nacht den blanken slaap nu lokken!
Ze is moe en droef, haar tranen vloeien zacht.

Foltering

Zoet klinkt zijn lokstem, warm hij haar omknelt -
Blij, aan zijn liefde wil zij weer gelooven.
Maar 't is om tergend 't nieuwe lief te loven.
Zij rukt zich los, maar hij, met speelsch geweld,
Weer grijpt haar vast om fel haar vreugd te rooven
En triomfeert terwijl hij wreed haar kwelt.
Doch waakt haar trots dat haar geen traan ontwelt -
Was hij 't, die eens haar kwam zijn trouw beloven?
O kon zij vluchten! Moeder stierf - Waarheen?
Na liefde is 't leven leeg en doodsch alleen
En liefdedrang verbiedt haar willig sterven.

Kon ze ontrouw zijn als hij! Nog brandt haar mond -
En van de keten, waar hij haar mee bond,
In trillend vleesch de wonden voelt zij kerven.

Naar het plantsoen

Gekromd, zacht momplend, stromplend met haar stokje.
Ontkomt zij 't wreed gevaarlijk straatgewoel.
Bereikt is de oude bank, haar troostrijk doel.
Ze ontvlood de broeiing van haar zolderhokje,
Waar hing de lucht beklemmend zwaar en zoel.
Van ver een kerk tampt vroom een bedeklokje.
Vaalzwart de mantel over 't rosbruin rokje,
Rust ze op haar plekje, geurig, lommerkoel.

Tevreden zit zij, tot de zon gaat tanen
En 't blinkend slootje vloeit vol avondgoud
Eh kijkt, al mijmrend, in het wandelwoud.

Daar leidt een zoon zijn moeder door de lanen -
Dan schrijnt haar hart, vol ongestilde tranen,
Dan voelt zij zich verlaten, moe en oud.

Een moeder

Vóór 't huisje stond de moeder, grijs en oud,
Doch blonk in starren blik en bleek gelaat
De vrede niet van wie dra sterven gaat -
Leeg bleef de weg, die golfde langs het woud.

Zij prevelde angstig: - 'Eer het is te laat
Zal ik tot háár gaan.' Toen, van stof omgrauwd,
Naderde een meisje, in 't zwart, als één die rouwt
Om zielverschroeiende onverzoende haat.

Doch toen de moeder de armen opensloeg,
In heilig zwijgen, 't wanklend zwijgend kind,
Zoolang vervreemd, den drempel over droeg,
Ik zag hoe sterk en trouw een moeder mint
Haar kind verloren voor haar liefde blind
En 't meisje weende - En dit was troost genoeg.

Zijn laatste levensmorgen

Gebeden preevlend, Moeder, wakensmoe,
In 't bleek gelaat de weenende oogen rood,
Haar schreden rept naar 't kleppend kerkje toe,
Dat God haar zoon behoeden zal voor dood.

Zijn teedre zuster legt haar koele hand,
Verkalmend, streelend, op zijn bonzend hoofd,
Waar denkens vuur met wilde vlammen brandt,
Verterend vuur - zal 't weldra zijn gedooft?

Roomblanke rozen, bij zijn lijdensbed,
Met Meiewind vermenglen de adem zoet,
In kamersfeer verheerlijkt door gebed,
Waar kwijnt zijn jeugd, die weldra sterven moet.

Zijn ooren zijn als schelpen vol geruisch -
Zijn 't golven niet der zee van de Eeuwigheid?
En 't meisje beeft - Kwam Moeder vlug nu thuis!
Nog dézen morgen dreigt de stervensstrijd.

- 'Mijn troostende engel, lang mij de oude veer,
Waarmede ik schreef zoo menig boos gedicht.
Maar nu geen woord, dat Moeders hart bezeer!'
Zacht in de peluw houdt zij 'm opgericht.

-‘Uw liefde, Moeder, loonde ik met mijn spot,
Terwijl uw bēe mijn eeuwig leven redt!
Mijn laatste kracht ik wijd dit vroom gebed.
Laat van uw lippen 't rijzen op tot God.’

In zusjes armen, met een zachten zucht,
Hij laat zijn leden zinken in den dood -
Gelijk een vogel, die ten hemel vlucht,
Ze ontwaart zijn ziel, die vliedt naar morgenrood.

Vuurpijlen

De gouden pijlen rijzen in de azuren
Nachtzomerlucht, dat ze in den hemel dringen.
Licht, trots en troost der donkere aardelingen,
Voor beet van roofdier veilig rond hun vuren,
Omgordlend steden met lantarenkringen,
Met vlammenhaard verblijdend de avonduren,
Met kaarsengoud, waar kindren blij op turen,
Den Kerstboom tooiend, dien ze, ontroerd, omzingen!

De vuurpijl buigt en laat, als bloemen, vallen
Een regen rood en groen van flonkerballen.
Wou met dien tuil onze aard den hemel groeten?

Tot, wekkend de echo, komt met donderknallen,
De gouden vuurpijl sterven aan mijn voeten -
Hoog, onbereikbaar gaan de sterrenstoeten.

De visschers wandlen

De visschers wandlen, donkre breede rist,
In 't lage duinbosch, bleek van wintermist.
Krijtwitte klompen stappen, rhythmisch traag,
Op 't smalle pad, waar blankt een schelpenlaag,
De vrouwen volgen, deinend, stoer en groot.
Haar mantels golven, blauw en paars en rood.
Haar mantels waaien in den wind van zee,
Als zeilen bol van booten zeilensrêe,
Als vleugels bont van vogels reuzegroot -
En 't bosch wordt blij van blauw en paars en rood.
Of tusschen 't armlijk bruine struikgewas
Een rij van bloemen plots ontloken was.

Wintermorgen

In 't somber tuintje, in gore kiel, betikt
De grafsteenhouwer grauwe blokken steen.
In 't achterhuis een arm klein meisje snikt.
Vâ sloeg haar, Moeder laat haar heel alleen.

'k Voel mij dat kind, dat in haar tranen stikt,
Zoo moe van roepen en van bang geweest.
'k Voel mij dien steen, waaraan de beitel bikt -
Een sfeer van wanhoop wintert om mij heen.

Plots, wreed en vroolijk, juicht een gramfoon,
Van tempo haastig, neuzelend van toon,
Een platten straatdeun, grof, banaal en hard.

Een hond gaat huilen in de leege straat,
Het kind schreit luider - En mijn eenzaam hart
Bonst tot mijn keel, 't is of het breken gaat.

Wintermiddag

Met trage slagen hakt de klok de vracht
Der zware grijze middaguren stuk.
Eentonig lekt een goot met droef gekluk.
Uit bleeken hemel streept de regen zacht.

In 't naast vertrek, met loomen vingerdruk,
Ontlokt een vrouw 't harmonium psalmeklacht.
O winterwind! verscheur die wolkenvacht
En geef mij de aalmoes van wat zongeluk!

De lauwerstruiken glimmen, groengelakt.
De bruine stammen, langs den blanken weg
Staan kil te druipen, schamel en gedwee.

En 't orgel jammert en de hangklok hakt
De wegende uren klein - Van hier nu weg!
Maar 't sparrenwoud is zwart van winterwee.

Kerstboomen

Het plein, reinblank, in ban van sneeuw gevangen,
Is omgetooverd in een woud van dennen.
Wie zou ze in avondkameren herkennen,
Vol kaarsenlicht, met bonte pronk omhangen?

'k Zie meisje en knaap al naar den kerstboom rennen,
Een blos van blijheid op de bloesenwangen,
Hem vroom begroeten met gewijde zangen,
Zich door zijn gaven laten mild verwennen.

Op 't woelig plein, verbannen, staan de boomen
Van 't eenzaam plechtig winterwoud te droomen.
Pijn doen hun wortels, wreed verscheurd - Zij wachten.

En morgen, leeg, met zwart verschroeide twijgen,
Wachten zij nog, in droef gelaten zwijgen.
Hun wederkeer naar woud en sterrennachten.

Winterplein

Zoo blank en week als zwanedons
Hangt de nevel over het plein.
Nauw zichtbaar is der boomen brons -
De menschen gaan, zwart en klein.

Zij lijken zoo eenzaam, elk alleen,
Op het nevelbesluierd plein.
En telkens één, die in mist verdween -
Waar zou die gebleven zijn?

In die zee van nevel een winkelruit
Of een tramlicht, zoo rood als wijn -
De mist dooft ieder stappengeluid -
De menschen gaan, zwart en klein.

Gestalten

Eva

Hoe laag en lokkend laat, in avondgrauwen,
Als loome sluike gifgezwollen slangen,
De Boom Verboden ál zijn takken hangen,
Terwijl den grond hij grijpt met wortelklauwen!

In Eva zwelt bedwelmend week verlangen,
Als weelde in smart, waarvan haar oogen dauwen,
Den Boom Verboden, stil, tot morgenblauwen,
Extasevol, aan 't brandend lijf te prangen.

Hij ruischt - o luister! 't lijkt de stem van d' avond.
- 'Vrouw, neem en eet! Mijn vrucht is koel en lavend
En eeuwig leven geef ik u, als goden.'

En de appel valt. - Zij eet en wacht een wonder
Haar mond is bitter van de vrucht verboden.
Rood blinkt een zwaard en dreigend dreunt de donder.

Petrus zag...

Hij zag den Heiland wandlen op de baren
En smeekte: - 'Heer, gebied dat 'k tot U koom!'
Doch in de waatren wild beving hem schroom,
Wijl greep de storm de golven bij de haren.

En wanklend riep hij, zinkende in den stroom:
'Behoed mij, Heer!' en voelde vrees bedaren,
In Christus' armen, reddend van gevaren,
Die smolten weg als beelden van een droom.

'O kleingeloovge, wanklend, schier bedolven!'
In 't schip hem tillend, stillend wind en golven,
De Heiland troostte met erbarmen zacht.

In zee van smarten laat mij niet verzinken!
Ik wil tot U, maar voel de golven drinken
De laatste vonken van mijn levenskracht.

Verloochening van Petrus

En Petrus, laf den Heer verloochnend, sprak
Ten derde maal: 'Dien Jezus ken ik niet.'
De dienstmaagd hoorde: - 'Uw spraak u reeds verried!'
En nogmaals riep de haan - En 't hart hem brak
Van schaamte en wroeging, bevend als een riet,
Hij weende. En Jezus zag hem aan. Hoe stak
Die blik hem als een doren van den tak,
Dien beulen bonden, met een sarrend lied,
Als kroon van spot rondom het goddlijk hoofd
Van Jezus, wien zijn mond had trouw beloofd
En thans verloochende!
- 'Ach! ik trok het zwaard
Wel dapper toch en sloeg den priesterknecht,
Hem te verdedgen, in de Olijvenggaard -
En werd ik nu als Judas, even slecht?'

Opstanding

‘Vrouw, waarom weent ge?’ - ‘Ik kan mijn Heer niet vinden.’
‘Maria!’ - ‘Meester!’ - ‘Raak mij thans niet aan.’
IJl, Magdalena, 't melden mijn beminden.
Ik moet nog heden tot mijn Vader gaan.’

Zij viel te voet Hem, wien geen graf kon binden,
Die mild vergaf haar wat zij had misdaan.
Zij vond geen woord, zijn oogen haar verblindden
En op zijn voeten viel, als dauw, een traan.

Dien avond, in de zaal, de poort gesloten,
De deuren dicht - de speerwonde in de zij,
Temidden van zijn jongeren stond Hij,
In blank gewaad, van hemelglans omsloten
En hief de hand, hen tredend tegemoet,
Met liefdeglimlach en met vredegroet.

Paaschmorgen

Hij stond, verrezen uit de grafspelonk,
Waarin zijn doodgemarteld lijf moest dalen.
Omgolfd van lokken goud als zonnestrallen,
Nog schooner dan voorheen, zijn aanschijn blonk.

Hij sprak haar naam - Zij kon niet ademhalen.
't Was wel dezelfde stem, die teeder klonk,
Toen met haar balsem aan zijn voeten zonk
De zondares en Hij vergaf haar dwalen.

Als blanke bloesem rond een ranken boom,
Etherisch rein, van louter licht geweven,
Was zijn gewaad - 'Mijn Rabbi!' 't Was geen droom.

Uit een cypres rondom zijn hoofd kwam zweven
Een vogel, zingend blij van lenteleven.
En passiebloemen slaakten liefde-aroom.

De rabbi

De Rabbi weende. Langs zijn rimpelgroeven
De tranen stroomden tot zijn blanken baard.
Zijn jongren laakten: - 'Zonde is 't u bedroeven,
Nu Jahwé Sabbath wederzond op aard.
Verblijd met ons u! Al wat wij behoeven
Schonk Jahwé ons, aanzie de zomergaard!'
Stil bleef de Rabbi 't zilt der tranen proeven,
Tot één verweet: - 'Zijn wij geen antwoord waard?'

Toen sprak de Rabbi: 'Eischt de Wet verblijden,
Mij rest, herdenkend héél mijn levenslijden,
Geen andre vreugd dan eenzaam weenen meer.
Verheugt uw jeugd, doch laat mijn smart met vrede.'
Verwonderd, leidde één jonger de andren mede.
De Rabbi weende - En vroom zeeg de avond neer.

Jeanne d'Arc

I

De blonde schapen leidde zij van 't land
En spon haar taak - Nu droomt ze in Vaders tuin.
Een gouden speer van avondzon treft schuin
Het vlamrood kleed, waar 't heldehart in brandt.
In 't vroom gelaat zijn de oogen diep en bruin.
Een sneeuwen lelie streelt haar ruige hand.
Een klokje klept - Deemoedig knielt ze in 't zand.
Als windbewogen ruischt een boomekruin.

In gouden pantser, leunende aan een eik,
Het stralend beeld op 't kerkeram gelijk,
Roept luid haar naam de Aartsengel Michaël.

't Bevel klinkt streng, de roeping weegt haar zwaar -
En toch, zij moet! De Heil'gen helpen wel!
En de adem Gods doorgolft haar huivrend haar.

II

In 't blanke pantser, hoog op melkweit ros,
De hemelstemmen zingend nog in de ooren,
Leidt ter victorie 't kind, van God verkoren,
Dunois, Lahire en 't leger en zijn tros.

Zal ze ooit weer dansen blij, in bosch en koren,
Met meisje en knaap, de zwarte haren los?
Niet zij verkoos den fellen krijgersdos -
Doch zonder haar ging 't Lelierijk verloren.

D' onterfden zwakken zachten koningszoon
Zal zij doen zalven - 't werd de Maagd bevolen! -
Zij zal hem geven kracht en land en kroon.

Fier zwaait zij 't zwaard - Bij 't altaar lag 't verholen.
Het bliksemt, dreigt, maar wil geen wonden slaan.
En triomfantlijk waait haar lelievaan.

III

Nog tuurt ze omhoog en hoopt: haar heil'gen dalen.
Aan Moeder denkt ze, aan 't ver verloren thuis.
Rood laait het vuur met dreigend luid geruisch,
Blauw rijst de rook - Zij kan niet ademen.

Nog tuurt ze omhoog en kust haar houten kruis
En roept den Heiland - Als haar heil'gen falen,
Zal Hij zijn kind niet, in erbarmen, halen
En in zijn mantel dragen naar zijn huis?

O zóó jong sterven! Wáárom redt de Koning
Haar leven niet? Zij gaf hem land en kroning
En moet, tot loon, vergaan in martelvuur.

De ronde vlammen rijzen tot haar lippen
En 't weenend volk ziet, blank, haar ziel ontglippen,
Een sneeuwen duif, die ópwiekt in lazuur.

Charles d'Orléans

De weide spreidde een kleed van groen fluweel
Voor Lente's intrêe in 't herlevend land.
Haar groene vanen staan alom geplant.
De zon ter eer zijn duizend bloemen geel.

Aan 't hooge boograam, 't hoofd in de open hand,
Zit droef de Prins, gevangen in 't kasteel,
Droomt, neemt een veder, schrijft een mooi rondeel,
Wijl edel dichten donkre smart verbant.

En, eeuwen later, zal nog zijn bekoord
Wie schoonheid mint, door 't hoofsche dichterwoord.
Dat hem vertroost, verdrijvend dragen tijd.

Doch hem, wien 't lied vermooidé één enkel uur
Van d' armen dag, zoo eindeloos van duur,
Benijd hem niet! - Ik weet hoezeer hij lijdt.

François Villon

O gij, die dolend dichtte, o vreemde vagebond,
Nu peinzend droef, dan spottend vroolijk als een guit.
Belust op deernen, wijn en loos geroofde buit,
Die voor uw moeder vroom een snoer van rijmen wondt
Rondom het beeld der Maagd, die 't Kindje in de armen sluit,
Voor sneeuw van lang voorheen en schoonheid, die verzwond
Onsterfelijken zang vol teedren weedom vondt,
Gelijk, in lentewoud, een eerste merel fluit!

In levens labyrinth hoe zuiver zong en zoet,
Op 't rythme van uw stap, het ruischlied van uw bloed,
Taveerne-woesteling, ten dood gedoemde dief,
Die schier met galgestrop uw zonden had geboet!
Mij zijt gij lief en 'k voel, den Heiland waart gij lief.
Hebt ge in Gods Eeuwig Land niet Paul Verlaine ontmoet?

De kleine Mozart

Wanneer 't melodisch godverkoren kind,
Klein tooverprinsje uit Sprokenland der tonen,
Bij groote heeren moet zijn kunst vertoonen
En rond elk hart muziekguirlanden windt,
Dan fluistert hij wie met een kus wil loonen,
Naïef de vraag toe of hij wordt bemind,
Wijl voor zijn spel geen zoeter dank hij vindt
Dan in de liefde van een mensch te wonen.

O wiegde een vrouw hem moederlief op schoot,
Is 't louter vreugde, mooi klavier te spelen!
Hij voelt zijn ziel vol vroolijk vogelkweelen
En elfendans en lentemorgenrood,
In de eedle kring, wier harten hij wil streelen,
Rein onbewust dat hij alleen is groot.

Beethoven

- 'Nu laat mij vluchten naar het Land van Dood!
'k Gaf héél mijn ziel en leed ik niet genoeg?'
Maar de Engel Gods, die hem met doofheid sloeg,
Weerhield zijn hand, die 't graf al opensloot
En sprak: - 'Neen, waak! 't Is nog voor dood te vroeg.'
En hij, in tranen weekend bitter brood,
Liet af, in deemoed, van wat God verbood,
Vlbrenghend vroom wat God gestreng hem vroeg.

En, wíjl geen klank van de aard meer drong tot hem,
Ontving hij van den God, die hem verloor,
Dat zijn muziek de wilde dieren temm'
Der booze driften, in zijn luistrend oor
De Harmonie der Sferen, 't Geestenkoor
En de openbaring van Gods eigen stem.

Lenau

Uw oogen zie ik afgronddiep en donker.
Uw wanhoop hoor ik schreien in den nacht,
Met dichterzegen als met vloek bevracht.
Uw oogen zie 'k vol waanzinwild geflonker.

Melodisch teeder als violeklacht
Uw weemoed hoor ik weenen, zoet of klonk er
Verbannen engelzang, of troostend blonk er
Een blanke ster door zwarte wolken zacht.

Uw tranen voel 'k als onweers regendroppen,
Die vallen zoel op 't half beschreven blad.
De vlammen voel ik van uw vingertoppen,
Als, foltrend fel, uw demon u bezat
En van uw liefde voel ik 't hartekloppen,
Schuw dorstend hert, dat bang om laving bad.

Novalis

O teedre knaap, die leefde in hemellicht!
Maria's minnestreel, in liefdedroom
Uw Heiland en uw bruid bezingend vroom,
Den blijden blik op blanken Dood gericht,
U lief als Leven! Nachtviool-aroom
Ontstroomt de melodie van uw gedicht.
Dood velde u niet met scherp gewette zicht,
Maar voerde u op, in blauwen morgendoom.

Beklaag hem niet om sterven ál te vroeg.
Hij gaf genoeg, hij gaf wat God hem vroeg.
Zóó diepe wijsheid uit zoo zuivre bron
Heeft géén geschept als hij zijn jongren bood -
Wierp andrer lauwer schaduw op uw zon,
U liefde God, o zoon van morgenrood.

Vincent van Gogh

Galgroen, de lucht, de boomen, groen als slangen -
Een stormgefolterd graanveld, waar, rouwzwart,
Neerstrijken raven uit een hemel, hard
En dreigend blauw - als vlammen van verlangen,
Vreemdpaarse boomen, in hun vaart verstard -
Zelfs bloesentuinen lijken droefheidzangen -
De kamer grijnst, of lag daar angst gevangen -
Felgeel een bloentuil gilt een kreet van smart.

Eenzame en goede, van uw tragisch leven,
Zoo arm, zoo rijk, hoe mild uw schoonheid geven!
Kon géen u lieven? kon u géen verstaan?

O had ik mogen aan uw voeten knielen,
U brengen troost van u verwante zielen,
O gij, die moest in waanzin ondergaan!

Camille Flammarion

O grijze Wijze, die alreê op aarde
Leefde in den sterrenhemel en vermeten
U dorst, de kans te wegen en te meten
Van wat alleen dit leven leent zijn waarde,
Onsterfelijkheid der ziel! Nu moet gij weten
Of na den dood, die dreigend ons omwaarde,
Elk onverwoestlijk 't eigen zijn bewaarde,
Gelijk voorspellen Zieners en Profeten.

O zoo ons niet meewarig lief bedriegen
Verlang en hoop, die leed in sluimer wiegen,
Als 't weenend kind, met mooie hemeldroomen.
Zoo leeft uw ziel in licht van blijder leven,
Verloren lieven zingende u omzweven,
O grijze Wijze, wil 't vermelden komen.

Tolstoi's vlucht

Hij wentelde af het zwaar en schrijnend kruis
Van lang gedwee gedragen zielenood,
Om rein te ontvangen heiliging van dood,
In 't schamel bed van de arme boerekluis.

Na 't levenswerk, als na een misdaad, vlood,
In struikhout struiklend, schrikkend bij geruisch,
De godsprofeet de hel, die was zijn huis,
Om in te gaan tot hemel-morgenrood.

En, zegnend, zeeg op sneeuw van haar en baard,
De herrefstregen - Ver van hof en haard
De grijsaard vluchtte, in duistre' Octobernacht.

En reeds doorblonk 't geheven aangezicht,
Aanschouwend God, als één, die wenkt en wacht,
De zuivre klaarheid van het eeuwig licht.

Rodin en Rilke

Bij dageraad, eer vroegste voogden kweelen,
Aan grootschen arbeid toog, vol trotsch genot,
De werker stoer, volbrengend Gods gebod,
Tot de avond zeeg, doortrild van scheppingsweelde,
Het aanzijn lovend om zijn eigen lot,
Dan, overschouwend héél zijn volk van beelden,
Wie, kalm voldaan, zijn vaderhanden streelden,
Zich voelend blij hun koning en hun god.

Wel moest die levengever machtloos wanen,
Tot áldagstaak van ijvrig dichten manen
Den zachten zanger, dien hij niet verstond,
Die droeve en teedre, noode op aard gekomen,
Verbannen engel, die voor hemeldroomen
Had enkel 't woord, ontwijd door elken mond.

Tennyson's sterfbed

Hij lag en wachtte - Er was geen ander licht
Dan vrome glans van 't blank gelaat der maan.
Zag hij zijn zoon of wel een engel staan,
Toen laatste bede klonk als een gedicht:
- 'Ontvang' hem God en Christus neem' hem aan'?
Als op een avondmeer een lelie ligt,
In lokkenzilver lag zijn aangezicht,
Of 't zag de Paarden Poort al opengaan.

De roepstem van zijn God verstond hij vroeg,
Weerstand hij nooit. Daarom deed de eigen naam
Hem huivrend duizlen - Als een koning droeg
De zware kroon hij van zijn dichterfaam
En strooide schoonheid, tot God sprak: - 'Genoeg!'
En voor zijn rust den mantel opensloeg.

Jacques Perk

Als een heraut in kleed van lente-azuur
U komen zie ik, tusschen heeml en duin.
'k Hoor schallen blij uw zilveren bazuin
Uw nieuwgevonden wijzen trotsch en puur.

Uw Koningsvrouwe Schoonheid, ruimend puin
Van lage hut en sombren kerkermuur,
Een stad wil bouwen, blank in zomervuur.
Hier rijst haar burcht, daar bloeit haar rozentuin.

'k Zie steigren fier uw dapper melkwit ros,
Uw lokken wappren langs uw wangenblos,
Uw hoopvol omzien naar de trouwe stoet.

O schoone knaap, gestreeld door lentewind,
Melodisch juichende als een godekind,
Hoewel ge al weet dat jong gij sterven moet!

II

Gelijk een vogel, eenzaam, in den nacht,
Die zingt zijn ziel uit in de rozentwijgen,
Terwijl, in slaap, alle andre voogden zwijgen,
Zong hij zijn lied, melodisch, puur en zacht.

De morgenzon zag dood den vogel zijgen,
Van zang gebroken - Roeping was volbracht.
Bevrijde ziel, die lof noch loon verwacht,
Mocht wie daar zong ten blauwen hemel stijgen.

Zoo lang hij leefde op aard, belaagde spot
Hem van dwaas volk, dat later hem zou loven.
Maar de eigen zang den zanger bleef genot.

De blijde ziel rees, licht en rein, naar boven
En, nachtegaal in eeuw'ge leliehoven,
Voor de engelen zong, in Lenteland van God.

Stijn Streuvels

Mijn wintercel kwam frissche wind doorvaren.
De stugge wanden weken - En ik zag
De maaiers zwoegen, in den blauwen dag,
In zongeweld en zee van blonde baren.

'k Hoorde als een bel een hellen meisjeslach.
'k Zag vroolijk menglen goud van meisjesharen
Met blauw van vlas en geel van korenâren.
'k Zag bloemgestrooi en 't wappren van een vlag.

Ik rook aroom van akker, vlier en linden,
Ik zag een dorpje ombloed van hagewinden,
Ik hoorde een leeuwrik juichen boven 't land.

't Was ál uw gaaf! - Hoe zal ik woorden vinden
Om rond uw schoon mijn kroon van dank te winden,
O Zonnedichter, aarde's zielverwant?

Maurice Maeterlinck

Legendeprins in lelieblank satijn.
Langs wit gelaat de lokken zilverblond,
Beluisterend, éj vinger op den mond,
Omsneeuwd van meeuwen en van maneschijn,
Uw zielmuziek! - Hoor! Angstvol huilt een hond -
Droef zoeft de nachtwind in dien zwarten pijn -
Een poort slaat dreigend dicht - Een maagdelijn
Bedroomt haar leed, waarvoor ze een liedje vond -
In donkre grotten, noodlotsdronken, twee,
Als dwaallichtvlammen - Van vuurtorenwacht
De sprong van haar, die doods geheim neemt mee -
De noodroep, dan de al verre stervensklacht
Van 't koningskind, geroofd en omgebracht -
En áldoor 't ruischend orgel van de zee.

Metrische vertalingen

Vier sonnetten van Shakespeare**XXVII**

Van arbeid moe, voor lieven rust beloofd
Reisloome leden 'k vlij ter sponde zacht.
Maar dan vangt aan het reizen in mijn hoofd
En werkt mijn geest, na lijflijk werk volbracht.
Want mijn gepeins, uit verre afwezigheid,
Tot u begint een verre pelgrimstocht.
Mijn kwijnende oogleên houdende open wijd,
Zie 'k wat de blinden zien: een duistre kracht.
Doch, opgeroepen door verbeeldings macht.
Doemt op uw beeld voor mijn niet-ziend gezicht,
Uw beeld, juweel in gruwbaar donkren nacht.
Dat nachtsgelaat maakt jong, haar duister, licht.
Bij dag mijn lijf, mijn ziel in nachtelijk uur.
Aldus voor u, voor mij vindt rust noch duur.

LXI

Is dit uw wil, dat houde uw beeltnis open
Mijn oogeleden zwaar, in loomen nacht?
Verlangt gij dat mijn sluimer wordt gebroken,
Wijl, u gelijkend, mij een schim belacht?
Is het uw geest, die van u uit gij stuurt,
Zoo ver van huis, mijn daden te bespiên,
Wijl gij, jaloersch, in heimlijk hart mij tuurt,
Of 'k tijd verspil of ontrouw pleeg misschien?
O neen, hoe groot, uw liefde is niet zoo groot.
Het is mijn liefde, die mij waken doet,
Mijn eigen liefde, die mijn sluimer doodt,
Om wacht te spelen voor uw heil en goed.
Ik waak voor u, terwijl, zoo ver van mij,
Gij waken blijft met andren te nabij.

LXXI

Niet langer rouw voor mij, vriend, na mijn dood,
Dan als de klok gij hoort met droef geluid
Deez vuige wereld melden dat 'k haar vlood,
Bij vuigste wormen wonend als hun buit.
Neen, zoo gij leest dit rijm, herdenk dan niet
De hand, die 't schreef, want mijn liefde is zôo têer
Dat 'k liever wou dat de uwe mij verliet
Dan mij herdacht, zoo 't moest uw hart doen zeer.
O als, 'k herhaal 't, gij ooit weer leest dit lied,
Wanneer 'k wellicht vermengd reeds hen met de aard,
Leev' langer dan mijn zijn uw liefde niet,
Blijv' zelfs mijn arme naam niet meer bewaard.
Dat géen bespiede uw leed, bespote uw klacht,
U hoone om mij, als 'k rust in doodennacht.

LXXIII

Dien sombren tijd van 't jaar in mij aanschouw,
Als gele blaadren hangen ijl of geen
Aan takken bloot en huivrende in de koû,
Koorzaal verwoest, vol vogelzang voorheen.
Gij ziet in mij den schemer van zoo'n dag,
In 't Westen welkend, na het zonnerood,
Verdoofd in grijs, gelijk een smartelach,
Door zwarten nacht, die tweeling van den dood.
Gij ziet in mij 't versmeulen van dat vuur,
Dat op het aschbed van zijn jeugd vergloedt,
Als op het bed, waar 't wacht zijn stervensuur,
Verteerd door wat voorheen het heeft gevoed.
Aanschouw dit, vriend, dat geve uw liefde kracht
Te minnen têer wat dra verzinkt in nacht.

Vier sonnetten van Louise Labé. La belle cordière.**I**

Ik leef, ik sterf, ik voel me in vuur verzinken
En ijzge waatren, ál terzelfder stonde.
Te week is 't leven en het slaat mij wonden,
Ik schaterlach, terwijl mijn tranen blinken.
Mijn wondre smart is vreemd met vreugd doorwonden
En 't is mij weelde, bitterheid te drinken.
'k Verwelk en bloei, ik zwijg, doe zangen klinken,
Verlies mijn ál en heb het weergevonden.
Zoo leidt mij Liefde tergend wispelturig.
En wen ik waan mijn lijden ál te vurig,
Voel ik me opeens, aleeer 'k het weet, bevrijden.
Dan, wen ten lest ik waan mijn vreugde zeker
En 'k grijp al juichend naar den weeldebeke,
Geeft Liefde wreed mij weer mijn vroeger lijden.

II

Elk levend wezen is gedoemd tot sterven,
Wanneer de ziel het arme lijf verlaat.
Ik ben het lijf en gij de ziel, geen raad
Meer weet ik, lief, zoo ik mijn ziel moet derven.
O laat zoo lang mij niet, mijn toeverlaat,
Bezwijmend kwijnen, zonder âem en verven.
Laat niet uw lijf versmachten en verderven.
Om mij te redden kwam mijn ziel te laat.
Doch laat, mijn lief, na 't lange bange wachten,
Dit weerzien niet verscherpen maar verzachten
Mijn leed van liefde, blijf niet streng en hard.
Treed minlijk binnen, wil een vriend mij wezen.
Dan zal me uw schoonheid troosten en genezen,
Diezelfde schoonheid, die doorvlijmt mijn hart.

III

O zoo ik aan den schoonen boezem rusten
Mocht van mijn lief, voor wien ik sterven zal,
Zoo met mijn lief ik mocht doorleven al
De dagen, die mij resten, rijk aan lusten!
Zoo hij, me omarmend, sprak: - 'Geen ongeval,
Geen wilde storm van onbekende kusten,
Zal deze lippen, die elkander kusten,
Nu scheiden meer!' met kussen zonder tall -
Zoo weer, mijn armen rond mijn lief gewonden,
Als klimop rond een boom, ten lest mij wonden
Kwam felle Dood, mij deed zijn pijl geen pijn.
Terwijl mijn lief mij kuste zoet de lippen,
Zou zacht mijn ziel mij in een kus ontglippen,
Meer dan mijn leven dood mij zalig zijn.

IV

Zoo lang nog tranen vloeien uit mijn oogen
Om liefde-uren, die voor altoos vluchtten.
Zoo lang mijn lippen snikken nog en zuchten
Fier overstemmend, liedren zingen mogen,
Zoo lang mijn hand nog melodie-geruchten
Ontlokt de luit, door liefdelof bewogen,
Zoo lang mijn geest nog wil geen ander pogen
Dan u begrijpen, wien 'k moet lieve' en duchten,
Zoo lang, o lief! verlang ik niet te sterven.
Doch als ik voel mijn tranenbron verdrogen,
Mijn hand haar kracht, mijn stem haar klanken derven,
Mijn geest verliezen 't goddelijk vermogen
U te begrijpen, dan, uit mededoogen,
Laat, donkre Dood, mij eeuw'ge rust verwerven.

Drie sonnetten van A. von Platen**I**

O lieve dood, wien alle menschen vreezen,
Van mij zult ge enkel lof en hulde ontvangen.
Hoe vaak onstuimig streefde mijn verlangen
Naar slaap, waaruit 'k nooit meer gewekt zou wezen.

In slaap gewiegd door eeuw'ge vredezingen,
Gedekt door de aard, die elk leed wil genezen,
Hebt gij den levensbeker blij geprezen,
Die mij alleen galbitter bleef doorwrangen?

De wereld, vrees ik, heeft ook u bedrogen.
Verijdeld werden de edelste uwer daden,
Vernield, uw liefste koop, uw heerlijkst pogen.

Dies roem ik zalig wie om sterven baden.
Hun heimwee werd gestild, hun doel voltogen
Want ieder hart doorhakt ten leste een spade.

II

Om stil een wijkplaats voor mijn leed te vinden
Alom ik zoek - doch heb er geen gevonden.
Uw beeld, geliefde, omzweeft mij te aller stonde,
Terwijl al 't naadre in nevel gaat verzwinden.

Geen vriendenkring vermag mij meer te binden
En eenzaamheid verdrage' alleen gezonden.
Zoo 'k peins, doorvlijmt gedachte's pijn de wonden
En, zwerf ik droomend, klaag ik 't alle winden.

En zal ik ooit van deze pijn genezen,
Zoo toon me uw liefde en 't zal mijn hart verzaden,
Want gij slechts faalt mijn ziel, verkoren wezen.

Ik liefde meengen vriend en werd verraden.
Doch zal de wereld lezen in deez bladen
Dat u ik gaf de voorkeur boven dezen.

III

Gezegend wie de wereld trotsch veracht,
Want voor haar valsheid menschenwoorden falen.
Zij zamelt wreed ons hartebloed in schalen,
Die biedt haar hoon ten laafdronk wie versmacht.

Mij, wien ze altijd als werktuig heeft betracht,
Ontperst zij 't lied met duizend folterkwalen.
Door verre tijden laat zij 't wellicht stralen.
Ik echter word als offerdier geslacht.

Gij allen, die benijdt mijn dichterleven
En waant mijn roeping vreugd, hoe kon de schijn
Zoo lang begoochling voor uw oogen weven?

Had 'k niet gedronken werelds gif voor wijn,
Nooit had ik gansch den Hemel mij gegeven
En nooit volbracht wat u zoo lief mag zijn.